

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisori nerancate nu se
primesc.
Manuscrise nu se retrimit.
Insorâte
se primesc la Administrațiunea
Brașov și la următoarele
BIBLIOTECI DE ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukas Nachf.
Nux. Augenthal & Emmerich
Schalek. A. Oppel.
In Budapesta la A. V. Golber-
ger. Ekstein Bernat. Iuliu Lo-
ppold (VII Erzäbet-Körut).
Prețul inserțiunilor: o serie
garmond pe o coloană 10 bani
pentru o publicare. Publicări
mai dese după tarifa și invo-
ială. — **REGILAME** pe pagina
3-a o serie 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

(Număr de Duminică 10.)

Telefon: Nr. 226.

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 5 fr. pe an.
Se primumeră la toate ofi-
ciile postale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare
lângă Inului Nr. 30. etajul
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul acasă: Pe un an 24
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Un esam-
plar 10 bani. — Atât abona-
mentele, cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte

Nr. 51.—Anul LXXII.

Brașov, Vineri 6 (19) Martie

1909.

Încă câteva zile...

Încă numai câteva zile și se va ști dacă a fost hotărât de soarte ca Austro-Ungaria să poarte un războiu formal cu mica Serbie.

I-ar veni omului să zică, că jocul, ce se petrece de cinci luni în Balcani, e jocul mâței cu șoarecele. Așa ar trebui să fie; monarchia noastră e un uriaș pe lângă țărișoara din vecinătatea Bosniei și Herțegovinei de 2 milioane și jumătate de locuitori, cam cât ar avea Ardealul nostru. Și apoi să-i vezi bătându-se pe uscat și pe apă după toate regulile măiestriei militare de azi de a se uimici unii pe alții. Poate fi în jocul amintit Serbia șoarecele, dar acesta are o coadă așa de lungă, care ajunge pînă la Newa și la Sena, ca să nu mai vorbim de Teinsa, așa că ar fi o adevărată minune să poată fi înghițit de pisica cu pajura cu două capete, fără ca să-i rămână ceva în gât.

Dar giurma la o parte. Mulți dintre cetățorii noștri vor fi fost deja alarmați de vestea, că fiii sau alți consăngeni ai lor, obligați a face serviciul militar, au primit de-odată biletul alb pentru a merge la oastea de la granița de sud-est, să-i întregească șirurile. Nu este încă mobilizarea, dar e începutul ei și peste câteva zile vom ști, dacă Serbia nu se va trezi totuși în momentul ultim, viindu-i mîntea la cap, ca să nu cuteze prea mult deodată, periclitându-și existența și tot viitorul.

Cei ce fac mai mare șgomot în monarchia noastră din cauza războiului, ce stă la ușă, sunt tot Ungurii și presa lor. Totdeauna le-au plăcut să se arate grozavi față cu Sârbii, sau să vrea să fie protegătorii lor, cum s'a întâmplat nu de mult, când cu frățietatea, ce o legase Kossuth și tovarășii cu Sârbo-Croații la Fiume.

Acele vremuri au trecut și independenții sunt astăzi, cari strigă

mai tare împotriva îndrăsnelii și a impertinenții sârbești. Da, miniștrii unguri umblă mereu pe la Viena în audiențe și în conferențe și sunt mulțumiți, că pot face și ei politică de putere mare, că să sfătuesc și chibzuesc dacă și ce fel de concesiuni economice se pot face României și cum trebe pusă cu botul pe labe Serbia; iar aprigii Jidovași gazetari scriu la articole despre mersul trebilor europene, de stă să inghoțe pînă și bricul pământului. Cine mai sunt ca ei în infumurarea, în care înoată? Să știe proștii și bătăranii, cari nu pot încă să prețuiască indetul pe politicanii maghiari, că dacă e vorba de pace și războiu, nu se poate face nimic, fără ca să subscrie și Wekerle!

Dar uite, că tot se mai află încă și între Maghiari oameni, cari nu cred acestor laudăroși și de aceea în fața războiului amenințător dau din cap și se tânguiesc de starea, în care a ajuns presupusa atotputernicie maghiară.

Ori cine ar fi, căruia îi trebe războiu cu Sârbii, fie archiducele-moștenitor Francisc Ferdinand, care are aspirațiuni imperialiste în Balcani, pentru ca Austria să-și câștige nouă piețe de comerț în favorul industriei ei, fie ministrul de externe Aehrenthal, care s'a supărat foarte pe Isvolki și vrea să-i arate, că nu-i pasă de el, — zice foaia hossuthiștilor opoziționali și nemulțumiți, — ce folos avem noi Maghiarii dela debutul de putere mare al monarchiei?

„Tot ce aduce glorie și folos din poziția aceasta de putere mare îi revine Austriei. Ea le secera și le culege toate, noi încă nici așa departe nu am putut s'o aducem, ca să avem o curte maghiară stabilă, ca regele să petreacă între noi jumătatea anului. Dar n'avem ce face, floarea tinerimei maghiare trebe să meargă în munții Serbiei, să se espună gloanțe-

lor sârbești și poate ploaie de gloanțe rusești, italiene și engleze...”

Când e vorba de vărsare de sînge nu se face deosebire între națiunea maghiară și naționalitățile „nepatriotice“ și „dușmane statului“. Și totuși și în campania bosniacă de acum 30 de ani tot numai opinia românească a putut să curețe locul de infricosații bochezi prin munții aceia prăpăstioși! Și noi am pățit-o însă cu Ungurii cu Austria. Toată lauda și gloria și tot avantajul pentru jertfele aduse și vitejia dovedită ale soldatului român le-au băgat în buzunar comandantii austriaci și unguri.

Revista politica.

Săptămîna trecută s'au dat gata proiectele reformei dărilor. În ședința de Vineri s'a primit proiectul de lege pentru unificarea administrației dărilor publice iar în ședința de Sămbătă s'a votat proiectul de lege pentru administrația unitară a dărilor. — Luni, Marți și ieri dieta n'a ținut ședințe. În ședința de azi e pusă la ordinea zilei alegerea comisiei pentru studiarea proiectului ministrului Daranyi privind la colonizări și se va debate și afacerea punerii sub acuza a cabinetului Fehervary. Tot în ședința aceasta dep. naționalist Dr. Stefan Pop va interpela pe ministrul de interne în chestiunea abuzurilor săvârșite de către autoritățile administrative din cercul Oraviței cu ocaziunea alegerii recente de deputat.

În chestiunea propunerilor facute de guvernul austriac guvernului român cu privire la *reînnoirea convenției comerciale între Austro-Ungaria și România*, se anunță din Viena, că guvernul român a respins condițiile propuse de guvernul austriac. Cu toate acestea sunt nădejdi pentru o înțelegere. Anume în cursul săptămâ-

nei acesteia se va întruni la Viena conferența comercială și vamală, care se va ocupa cu convențiile comerciale, ce au să se încheie cu statele balcanice. Cu ocaziunea aceasta conferența se va ocupa și cu condițiile din convenția comercială română și cu cererile guvernului român.

În acelaș timp din Viena se mai semnaleză și aceea, că în ședința de Vineri a reuniunii fabricanților de mașine marele industriaș Krause a făcut propunerea să se facă un strășnic apel la ministerul de externe și de comerț de a pune capăt apucăturilor revoltătoare ale agrarienilor austriaci, căci aceștia sunt acei cari pun piedeci în calea realizării convenției cu România. Krause a arătat cu date statistice, că din România se importează cei mai mulți articoli de industrie, așa că zădărnicierea convenției cu statul român ar avea grave urmări pentru industria și comerțul monarchiei. Propunerea aceasta a fost primită cu adausul, că președintele să ia măsurile necesare pentru a o aduce la cunoștința ambilor miniștri.

În consiliul comun de miniștri, ținut Marți în Viena sub președinția baronului Aehrenthal, la care au luat parte și primii miniștrii Bienert și Wekerle, împreună cu ministrul Daranyi, s'a discutat asupra chestiunii comerciale cu România și s'au stabilit dispozițiunile definitive ce urmează a se da ambasadorului austro-ungar din București în privința continuării tratatelor. Se speră că în baza acestor instrucțiuni, *convențiunea se va încheia în scurt timp.*

În loc să se aplaneze *conflictul cu Serbia*, care de luni de zile ține întreaga Europă într-o agitație mare, *conflictul devine pe zi ce merge tot mai amenințător.* De două zile zărele nu vorbesc de altceva decât de apropiata izbucnire a războiului. Vina la înrăutățirea situației o poartă

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Staturi bătrânești.

(Urmare.)

N'are să ne prindă mirarea. Cultura românească se afla pe atunci încă în zorii ei. Abia trecuse noaptea cea lungă a poporului românesc, în care s'a format ființa lui, cea noapte de veacuri, care l'a crescut și l'a făcut ceea ce este azi.

Fiecare epocă mare a istoriei a purtat pe fruntea ei stema strălucitoare a civilizației unui popor, a sufletului unei națiuni, mai înaintată în ale minții și înțelepciunii. Această misiune civilizatoare a trecut cu timpul dela un popor la altul, schimbându-și mereu forma, dar având pururea aceeaș ființă.

Acele popoare cari au fost chemate de providință de a purta facla luminei și a culturii pe pământ, sunt popoarele epocale, popoarele mari, pe cari ni-le înfățișează atât de frumos istoria.

Ea ne povestește de o epocă asiriană, babilonică, o epocă egipteană,

grecească, romană și bizantină, arabă, spaniolă, italienească, franțuzească, germană. Una a născut pe cealaltă, căreia i-a lăsat de moștenire toate experiențele și însușirile ei. Dar fiecare nouă epocă, ce a răsărit din cea veche, s'a făcut împerechindu-se poporul vechiu cu ființa nouă și tânără a unor popoare proaspete în ale puterii și ale minții.

Noi Români am trecut prin mai multe transformări de acestea, pînă să ne putem trezi din amorțeala de demult la lumina vieții și a culturii noastre naționale de astăzi.

Optsprezece veacuri a trebuit să se desvolte gîntea noastră în sânul Dochiei, a mamei sale. Optsprezece veacuri a supt din sucul proaspăt al sîngelui ei. Optsprezece veacuri au fost de lipsă ca să poată naște pe acel Făt-frumos, care este națiunea română; căci națiunea română în adevărul înțeles al cuvîntului n'a existat, ci au existat tot felul de oameni, cari vorbeau un graiu, mai mult sau mai puțin asemănător cu graiul nostru

cel adevărat, dar avînd aceeași temelie, care isvora din matca lui romană.

În periodul acesta lung Românul aflîndu-se în vecinică luptă cu popoarele barbare ce l'impresurau nu și-a mai putut păstra și conserva cultura ce a adus-o cu sine din țara mamă la venirea sa în Dacia. S'a păstrat însă ființa și-a păstrat datinele, obiceiurile și comoara limbei strămoșești și răzămănat pe aceste a început la glasul timpului să se gîndească și să lucreze și el pentru sine și pentru asigurarea viitorului său.

Vremea s'a apropiat și în zările întunerecului sufletesc vedem răsărind acea flacără sfîntă a naționalismului, care cu o putere fermecătoare începe să se ridice pe orizontul *limbei și al literaturii românești.*

Pe malurile Târnavelor se ivește mai întăiu un focar puternic, de care se aprind ca prin minune faciele cugetului și ale simțirii românești. Și în acea lumină tainică, misterioasă, plătind parcă peste ruinele civilizațiilor trecute, se zărește ca prin vis acea fantomă, cea zână frumoasă, care este *ființa viitoare românească.*

Și școlile românești încep să răsără una după alta.

Puterea dumnezeiască le-a ridicat prin brațe omenești. Puterea aceea a dat glas bărbaților, cari au îndemnat la fapte. Indemnările nu vin dela oameni singuratici, ci dela nații întregi, dar ele ies la iveală prin mințile oamenilor de frunte ai națiunilor.

Astfel răsare și între Români *idea* clădirii unei școli mari, de cari alte neamuri aveau deja de veacuri. Bărbații înțelepți și aleși dădură deci cel dintăiu îmbold spre aceasta. Fiecare în felul lui și cu părerile sale.

Astfel și Ardeleanul nu pregetă a asculta acel glas al vremii și strigă cu vocea lui puternică caracterizatoare: *Universitate românească!*

Să-l lăsăm dar să ne mai vorbească (vezi „Gazeta Transilvaniei“, 1862 Nr. 94 și cei următori):

... În oarele solemnele ale aleșilor unei țări și națiuni, din abundența inimilor patriotice și naționale iese mai totdeauna câte un act de eternizare, de bun zăgur, după zisa fraților de peste Carpați, ca un eflux al zăului, ce-l nutrește pentru repede avântare a binelui patriotic. Am tot pîn-

Sarbia, care in loc sa desarmeze și sa aștepte in liniște desfășurarea lucrurilor, se poartă și mai provocatoare ca in trecut. Zilele trecute ambasadorul austro-ungar la Belgrad, contele Forgacs a întrebat guvernul sârbesc, că ce are de gând cu înarmările și concentrările neconținute de trupe și a cerut să dea un răspuns clar. Guvernul sârbesc in loc să răspundă lămurit la întrebările puse, a trimis alături următoarea notă guvernului austro-ungar :

»In depeșa circular sârbească, cu data de 10 curent, care a fost înmănată guvernului austro-ungar și celorlalte puteri semnatare ale tratatului dela Berlin, guvernul sârb a expus punctul său de vedere privitor la chestia Bosniei și Herzegovinei și a constatat că Serbia, călăuzită de convingerea că relațiile legale între Serbia și Austro-Ungaria au rămas ne-schimbate, dorește, ca pe baza reciprocității, se mai continue cu imperiul austro-ungar relațiile de bună vecinătate, care corespunde intereselor reciproce ale ambelor țări. Dacă guvernele austriac și ungar ar supune parlamentelor din Viena și Budapesta tratatul de comerț austro-sârb, votarea acestui tratat de către ambele parlamente, ar avea ca consecință de a evita întreruperea relațiilor existente. Pe de altă parte, prin respingerea tratatului de comerț austro-sârb s'ar câștiga un punct de orientare pentru alte negocieri comerciale, sau, ambele țări ar dobândi convingerea că trebuie să renunțe la orice ideie de tratat sau de tarif între Serbia și Austro-Ungaria. In orice caz, Serbia se declară gata să prelungească tratatul actual, in mod provizoriu, până la finele lunii Februarie a anului viitor.

Acest răspuns nelămurit, in care nu se răspunde la întrebările puse, a produs mare surprindere nu numai in monarhie, ci și in cel-lalte țări. Răspunsul e considerat ca o nouă provocare a Austro-Ungariei din partea Sârbiei. Ziarul ministrului de externe austro-ungar „*Fremdenblatt*“ zice, că nota sârbească a împrăștiat speranțele ce existau până aci. „Guvernul sârbească, scrie numitul ziar, a ocultat încercarea noastră de limpezire a situației, care era inspirată de cele mai bune intențiuni și in loc de a da un răspuns limpede și precis, guvernul sârbească se mulțumește astăzi a se raporta la nota circulară. Aceasta nu poate fi însă primită de noi in locul răspunsului cerut, pentru că chestiunea bosniacă este fals menționată ca un „lucru“ sârbească, cu privire la care Serbia face apel puterilor. Nota circulară inchide de-o parte ușa in chestiunea bosniacă, deschizând însă in același timp o altă poartă dintr'altă parte; ea desleagă nodul cu o mână pentru a l reinoda cu alta, ea este ambiguă și nu poate fi indoiială asupra țintei urmărite prin această voită ambiguitate. *Serbia vrea să câștige timp*

dit, ba am făcut și câte o observare, că nimica n'ar recomanda înaintea Europei mai mult pe părinții conserși ai principatelor, decât un act de marinimitate resemnată și doveditoare, că ei in adevăr se împulșă a înălța fericirea patriei. Un astfel de act putea să fie o generoasă deslegare a chestiunii împrietăririi țărănilor, așa cum s'ar putea împăca cu toții mai bine; putea să fie o reviziune și lărgire a bazei legii electorale, cum pretinde lățirea puterii și a încrederei tuturor; însă înainte de toate ar fi putut prevedea cel puțin decretarea prin cameră a se ridica fără amănare o *universitate completă cu toate facultățile in România*, fără de care viața politică a unei națiuni e numai o apariție momentană și fără prospect de consistență!! Așa, o universitate completă înainte de toate să o pretindă cu toții dela cameră, că numai atunci vom crede in viață, vom crede că Principatele românești se bucură de un guvern român, ca executorul voinței unei camere naționale in adevăr române și nu a unei majorități de interesați, cari orice alta numai *panteonul luminării, garanța viitorului și a stimei unei națiuni* nu vor să-l stabilizeze cu resemnațiune la vatra și n sânul Românilor!!...

»In decursul războiului oriental dela 1854 până la 1856 se discuta între diplomați dacă se află și care ar fi acel element in Orient, care să poarte stindardul

ascunzându-se după puteri. In urma acordului austro-turc, al cărui protocol a fost supus puterilor, afacerea bosniacă a luat definitiv un caracter pur formal; declarațiunea că conferința puterilor se va ocupa de dorințele Sârbilor, nu poate fi decât să înșele opinia publică sârbească. Pretențiunea de a supune din nou parlamentelor noastre tratatul de comerț incheiat anul trecut, *o socotim ca o nouă încercare a răbdării noastre, răbdare de care in cinci luni de zile am dat multe dovezi*. Dacă răbdăm și de astădată este pentru ca să fie și mai bine invederat opiniei publice europene, de care parte, in conflictul actual, este dreptul și de care pretențiunea, de care parte se fac sacrificii spre binele general al păcii și de care parte, într'o rătăcire regretabilă, se caută pericolul perturbării păcii.

In ședința de Marți a camerei austriace primul ministru *Bienert* a rostit un lung discurs asupra politicii externe. Dânsul a declarat că nota din urmă a guvernului sârbească n'a corespuns de loc așteptărilor guvernului austriac, ceea ce a impresionat rău toate sferile politice din Viena, mai ales că guvernul austriac era să întinză o mână prietenească Serbiei. Azi e un lucru cert că Serbia nu e sinceră cu Austria. Pentru moment *Bienert* a spus că nu vrea să intre in discuțiune mai aprofundată a situațiunii și se mărginește la constatările făcute.

Ziarul „*Neue Frei Presse*“ află că Austria va răspunde chiar in săptămâna aceasta la nota guvernului sârbească. Prin acest răspuns, Austria va soma Serbia să dea un răspuns clar și precis relativ la înarmări.

Pentru toate eventualitățile ministerul de războiu austro-ungar a luat toate dispozițiunile de lipsă. Flota dunăreană austro-ungara stă gata de plecare și mai multe regimente de artilerie au fost mobilizate. Deasemenea s'au chemat sub arme și rezerviștii, aparținători regimentelor dislocate in Bosnia.

Deputații din duma pentru sârbi. Deputatul din dumă *Maklakoff* a compus o scrisoare, care se va adresa tuturor parlamentelor din lume și care e semnată de membrii din Dumă aparținând diferitelor fracțiuni. Scrisoarea zice: Avându-se in vedere evenimentele amenințatoare, deputații din Dumă își îndepărtă de datorie făcând o ultimă încercare, de a înlatura catastrofa universală. Dânsii se adresează la conștiința membrilor din toate adunările legislative ale lumii. Austria a anexat fără consimțământul puterilor două provincii și amenință acum pe Serbia. Inte-

civilizațiunii europene între rasele Orientului și jurnalistică, mai vărtos francă, câte odată și cea anglică pusesse ochiul pe elementul român. — *Națiunea română s'a primit în între națiunile suverane recunoscută cu viață politică*, și toată Europa așteaptă să vadă, că ce semne de viață va da. Nicot un act de mărire dinamică!! O țară atât de binecuvântată cu toate preclintele naturii, plină de avuții, și nu fără mecenaj — pe când alții se luptă până la desperare spre a-și așterne un fundament culturii pentru generațiunile viitoare — ea se înneacă mai numai in secul egoismului castelor egiptene, mulți in secul costului sireinismului, alții se înneacă in colcăitoarele patimi și foite de răsunări private, pentru a căror atătare oarenii cei naimiți nimic nu lasă nescormonit, numai pentru ca Românului să nu i-se înlesnească calea la avântarea puterii celei mai împuțoare, celei mai garantătoare de fericire și viață, care e știința, cultura, consiliul multora, care intrunite *tes până la eternisării națiunilor*. O mărire dinamică, voi să zic înălțări de spirite mari, cu învățătură admirabilă, afund părunzătoare și calculătoare pe seculi înainte, pentru fericirea națiunii, complementul perfecțiunii abnegării de sine, care singură ferește statele. Gradul cel mai înalt de virtute, curaj și entuziasm spre bine, marinimos tate și patriotism in faptă nu se nasc, fraților, decât din pala-

reșele Serbiei sunt mai apropiate pentru Rusia de cât pentru celelalte popoare ale Europei. Insa și aceste sunt amenințate de asemenea procedări. Dacă Austria va triumfa, războiul va fi nefinlăturabil. Urmările sunt așa de înspăimântătoare in cât deputații din Duma fac apel către reprezentanții popoarelor europene pentru a înștiința pe Austria și a o reține dela acest pas.

Legea de colonizări a lui Daranyi.

Daranyi, ministrul de agricultură, a prezentat camerei un nou proiect de lege despre colonizări, parcelări și alte chestiuni cu privire la politica de proprietate.

Proiectul are 368 §-i, și se estinde la toate momentele cu privire la colonizări și parcelări. Face deosebire între colonizările statului și între colonizări private, pe cum și între parcelările cele face statul și între acele, pe care le face privatii. Proiectul țânțește acolo, ca colonizările și parcelările private să le facă imposibile, făcând pendentă de învoirea statului orice parcelare sau colonizare privată. Prin proiectul acesta toată politica de proprietate se concentrează in mână ministrului de agricultură și orice schimbare, cumpărare de moși mari din partea proprietarilor mici, a sătenilor, cu scopul să se parceleze sau colonizeze, se face pendentă dela învoirea ministrului de agricultură, care însă o poate revoca și după ce a dat'o odată, dacă ulterior se observă, că aceia poate fi primejdioasă sau in contrazicere cu politica de proprietate a statului. Cumpărările de moși mari, cu scopul de a se parcela sau de a se coloniza sunt de acum încolo așadară monopolul statului.

Statul poate coloniza pe oricare moșie a lui, sau care o cumpără spre scopul acesta și e in drept a expropria și oricare moșie privată, care s'ar icui in moșiile statului și ar putea zădărnici colonizarea. Pentru scopul acesta se preliminează suma de 120 milioane de coroane, care se va solvi in decurs de 10 ani in rate egale. Suma aceasta se va întrebuința spre cumpărări de moși, apoi spre zidiri economice, drumuri, canale etc. In fiecare colonie de 1800 jugăre trebuie să fie cel puțin și un proprietar mijlociu, căruia i-se asigurăază un pământ până la 500 jugăre. Acesta va fi in toate privințele conducătorul coloniei atât in cele culturale, cât și in cele economice. Ceilalți coloniști vor căpăta atăta pământ, cât este necesar ca o familie să poată trăi din acela și să poată și suporta greutățile publice — 8 ani sunt scutiți de dare. In acele colonii, cari sunt acățate de alte sate, împărțirea proprietății se face astfel, că câțiva dintre coloniști se poată ajunge in comitetul comunal, ca viriliști. Drepturile politice și le exercită fiecare colonist imediat.

Coloniza se pot numai cetățeni maghiari dela cari însă ministrul de culte poate pretinde și o calificăție separată.

Condițiunile pentru a putea fi cineva colonist, sunt: Colonistul trebuie să aibă cel puțin atăta avere, cu cât să-și poată procura cele dintâi unelte economice și cel puțin 10% poate se plătească din prețul de cumpărare al locului, ce lui i-s'a asigant și aceasta o poate plăti înainte de a se așeza in colonie. Se primește

de caație și suma, ce se depune și corăspunde unei rente pe 2 ani Proprietariul mijlociu trebuie se plătească dela început 20% prețul locului. De coloniști se primesc mai întâi servitorii etc. de pe moșiile ce se colonizează, iar de proprietari mijlocii se primesc acei deregători, cari au avut aplicație pe acea moșie și au diploma de stat despre calificăție superioară in cele economice.

Când suma s'a plătit întregă pentru proprietate, colonistul devine proprietar și proprietatea se transcrie pe numele lui și la cartea fonduară. Statul are însă dreptul și după aceasta, de a-i răscumpăra proprietatea cu prețul original și de a-i abdice dreptul de colonist. De asemenea colonistul nu poate vinde moșia, dar nici moșteni nu se poate o moșie de aceasta fără învoirea statului, nici împărți și statul are ori când dreptul de a răscumpăra moșia resp. a replăti, ce colonistul a plătit până atunci. Dacă colonistul se arată neapț sau netrebnic de a putea deveni un econom harnic etc. i-se dă drumul numai decât.

Proiectul face înlesniri (cheltuieli de mutare, favoruri, unelte economice etc.) mai ales acelor, cari s'au așezat prin țări străine in scopul ca ei să poată fi colonizați și să se poată reîntoarce in țară.

Cu privire la parcelare statul urmărește acelaș scop. Nu poate însă statul să cumpere moși private, ca să le parceleze, d. cât numai in anumite împrejurări (când emigrarea e mare in anumite ținuturi etc.); iar privații nu pot parcela moșiile lor, dacă nu au fost cel puțin proprietari 5 ani și aceasta o dovedesc cu cartea fonduară. (E in contra sindicatelor, cari cumpărau moși mari, și le parcelau cu câștig enorm). Când statul își dă învoirea unei astfel de parcelări, îndrumă organele sale, ca toate planurile, măsurile etc. să le facă gratuit.

Biserici, societăți etc. orice vindere de proprietate, ce trece peste 50 jughere, sunt datoare a imbia cu aceasta mai întâi pe ministrul de agricultură, care in termen de 60 zile se declară asupra lucrului. Străinii, cari vreau să cumpere proprietăți sau aceia, cari nu potrec in țară, sunt datorii a da a 10-a parte din venitul curat al pământului cumpărat pe seama fondului de abateri.

Toate abaterile dela dispozițiunile acestora se pedepsesc foarte aspru.

Coloniștii stau sub imediata supraveghiere a dirigătoriei de colonii.

Aceste sunt dispozițiunile principale din noul proiect.

STIRILE ZILEI.

— 5 Februarie v.

Sinod electoral. Pe Duminecă este convocat sinodul ordinar al parohiei bisericei Sf. Nicolae din Scheiul-Brașovului. La ordinea zilei sunt: a) Alegerea comisiei sinodale pentru cenzurarea socotelilor comitetului pe anul de gestiune 1908 și b) Alegerea noului comitet parohial și a episcopiei parohiale.

D-l Ovidiu Gritta achiat. Fostul redactor responsabil al »Țării noastre« a fost osândit la 6 luni temniță, pentru un

chinate, ne-ar fi erezit cu toții cel puțin câte-o facultate, câte-o școală solidă și statornic dotată, de bună samă, că națiunea română ar fi azi modelul purtător de civilizațiune in Orient...

»Grecii din Atena n'au amănat a împlini această lipsă primară, ei contribuira cu stat cu privați cu tot, chiar și din cele mai estinse depărtări spre a-și rid ca palatul muzelor, universitatea. Belgia, o mână de oameni, află cu cale a-și ridica și a patra universitate... iar muzele române încă plâng rătăcind și pribegie dia vatra străbună!! pentru-că n'au cine să le mângăe, adunându-le in sânul fiilor săi, unde să pună fundamentul fericirii viitorului lor, care depinde mult, ba necondiționat dela uniformitatea creșterii și a culturii la vatra națională...»

»Intr'un corp atacat de multe rane, numai una din acestea poate fi de moarte, zice Seneca. Așa între ranele unei națiuni numai una îi poate cauza lovitura de apunere și aceasta e indolența, e nepăsarea, indiferentismul de a prevedea statul și națiunea cu instituțiuni de tot-felul și mai înainte de toate cu deshiderea de tot-felul de institute de cultură înaltă și poporală in vatra sa. Când patrioții cei bravi vor vindeca rana aceasta tot corpul se va însăntăța! Dacă Ștefan cel mare și Mihai bravul pe lângă gloria armelor lor ne-ar fi lăsat și institute înalte de cultura și luminarea națiunii, dacă ceilalți principii, in loc de atâtea mânăstiri, inchinate și neîn-

chinate, ne-ar fi erezit cu toții cel puțin câte-o facultate, câte-o școală solidă și statornic dotată, de bună samă, că națiunea română ar fi azi modelul purtător de civilizațiune in Orient...

»Numai știința e puterea!... Numai cultura cea înaltă a inimii și a spiritului printr'o creștere clasică uniformă in patrie ne va face să ne lăpădam de noianul pasiunilor, de până la disordiei, apucându ne de interesele generale și de trebuințele tuturor claselor din țeară, care toate numai într'o unire și într'un raport strâns mutual pot fi fericite, ca cele ce constituie corpul ei. Alți domni au lăsat gloria in arme după sine, Comnul de acum (Cuza-Vodă. — Culeg) se îmbracă dar cu armele Minervei națiunea, să-i lase de ereditate și unirea și concordiia intru toate, câte privesc la înălțarea fericirii și gloriei viitorului ei!...

(Va urma)

Povești slave.

1. Roata de tors de aur.

Lelii Săla.

O văduvă saracă avea două fete, cari erau gemene și sămănuu așa de tare una cu alta, încât nu le puteai deosebi. Cu atăta erau însă ele mai deosebite in firea

articol care critica judecătorii ungurești pentru osânde pe care le aduce fără motiv ziaristilor români. D-l Gritta declarase că articolul a fost scris de un ziarist din București. Curia reg. a judecat eri apelul dânsului și l'a achitat cu motivarea că articolul nu a atacat o instituție, ci numai un organ al constituției.

Asentările în Brașov. Din partea magistratului orașenesc se anunță că asentările în Brașov se vor ținea anul acesta în 1, 3 și 4 Maiu st. n. 1909, în restaurantul »Transylvania« din Strada Vămii. La recrutarea din anul curent, 1909, sunt provocați acei tineri obligați la serviciul militar, cari s'au născut în anii 1888, 1887 și 1886. Asentările se vor începe în fiecare zi la oarele 8 a. m. Intrelăsarea prezentării la asentare, precum și orice intrelăsare a obligământului legii militare, nu se va putea scuza cu neștiința acestei publicări.

Deputat condamnat. Cunoscutul deputat independist Markos Gyula a fost dat în judecată pentru înzultă adusă Curiei, în o foaie umoristică. Curtea cu jurați l'a aflat vinovat și tribunalul regesc l'a condamnat la patru luni temniță ordinară și 1000 coroane pedeapsă în bani. Recursul de nulitate înaintat din partea condamnatului a fost respins zilele trecute din partea Curiei și astfel d-l Markos va fi înviat în curând să-și facă pedeapsa.

Ex-Regina Natalia a Serbiei se află grav bolnavă la Biarritz. D-l Grigorie Ghica, fost ministru al țării la Paris, cumnatul Ex-Reginei, a plecat la Biarritz.

15 Martie în capitala României. Ziua de 15 Martie, ziua în care a fost proclamată libertatea absolută a Ungurilor, a fost sărbătorită de ungurii din capitala României — scrie »Viitorul« din București — tot cu atâta însuflețire, ca și când ar fi fost la Budapesta sau... Seghedin. Luni după amiază s'a oficiat câte un Te-Deum la biserica protestantă și cea catolică. Au vorbit preoții unguri Toth, Zsigmond și Marton Arpád arătând însemnătatea zilei. Seara, toate societățile ungurești din capitală au sărbătorit această zi cu multă însuflețire. S'a cântat »Kossuth nota«, s'an declarat poezii patriotice ungurești, s'au jucat piese de teatru național ungurești. Așa au petrecut oaspeții noștri ungurii ziua de 15 Martie. O întrebare se impune: Cum sărbătorește România autohtonă din Ardeal ziua de 3 Mai?..

Jubileul de 500 ani a unei universități. În vara anului acesta se va serba jubileul de 500 ani de existență a universității din Lipsca. Preparatiunile se fac de pe acum. De remarcat va fi procesiunea istorică studențească care va reprezenta principalele faze de dezvoltare ale acestui bătrân institut cultural. Comitetul de organizare face apel la toate corporațiile studențești din Germania ca să participe la solemnitate.

Pentru m sa studenților români din Brașov s'au mai făcut următoarele contribuții:

Contribuții: cu lista de colectă Nr. 111. (Colectant Pavel Grecu cl. V. gion.): »Barzovia« ins. de cred. societate pe acți 10 cor., Biserica gr. or. rom., Nagy István câte 5 coroane. Nicolae Știopu, Kohn Ja-

lor. Dobrunca era ascultătoare, lucrătoare, prietinoasă, și cuminte, cu un cuvânt, o fată de tot bună; Zloboha*) din contră rea, răbunătoare, neascultătoare, leneșă și mândră, cu un cuvânt, avea toate însușirile rele, cari se potriveau la oală. Cu toate acestea, mama avea cu mult mai dragă pe Zloboha și o părtina, cât numai dragă. Ele locuiau într-o pădure, în o colibă mică, unde arareori se rățăcea cineva, deși nu erau departe de oraș. Ca Zloboha să învețe ceva, mamă-sa o duse în oraș, într-o slujbă, unde-i mergea bineșor. Într'aceea Dobrunca trebuia să poarte mica gospodărie. După ce de dimineață da de mâncare la capre, după ce gătea masa cea simplă, după ce mătura curat în odaie și bucătărie, și așeza toate în rândul al, trebuia să se pună la roata de tors și să toarcă. Tortul ei fin, mama îl vindea în oraș și din bani cumpăra de multe ori haine pentru Zloboha. Bista Dobrunca nu căpăta niciodată o lățoară din ei. Cu toate acestea își iubea mama și, deși toată ziua mamă-sa nu se uita odată prietinoasă la ea, și nu-i zicea odată o vorbă bună, totuși asculta de ea totdeauna, bucurându-se și nici prin gând nu-i venea să se impotrivescă vreodată.

Primească generoșii donatori sincerile noastre mulțămite. — Direcțiunea școalelor, medii gr. or. rom. din Brașov.

Revărsarea Prutului. După o telegramă primită la ministerul român de interne apele Prutului crescând s'au revărsat peste maluri în nouă puncte pe moșia statului. Brateș, în dreptul satului din Basarabia și Frumușița din județul Covurlui. Vitele au fost retrase la timp. Nu e de semnalat nici un accident de persoane. S'au luat toate măsurile posibile pentru a salva pe inundați.

Taurul și trenul. Taurul comunei Mehală-Timișorii scăpând din grajd a început a cutreera holdele. Pe la 6^{1/2}, seara a ajuns pe linia ferată Arad-Timișoara, tocmai când venia personalul de cătră Arad. Taurul văzând trenul, se infurie și se repezi la dânsul. Ciocnirea a fost atât de puternică încât taurul a stricat cu coarnele ceva șurube dela locomotivă în urma căreia trenul trebuia să se oprească. Taurul însă ajunsese sub roți. Pasagerii au stat uimiți în fața acestui atac.

Cucerirea văzduhului. Balonul »Zeppelin I.« a făcut zilele aceste o nouă ascendență în Friederichshafen. A început să se ridice la ora 9 dimineața și a ajuns încetul cu încetul până la o înălțime de 900 metri. Au luat parte în această călătorie contele Zeppelin, majorul Sperling și căpitanul Jena. Pe la ora 11 ajunsese la o înălțime de 1000—1200 metri de-asupra orașului, străbătând în unele părți și norii. S'au executat diferite probe de plutit înainte și îndărăt.

La cancelaria notarială din Feneș (p. u. Zlatna) cu 1 Aprilie 2 *lineri deplin versați în afacerile notariale și cu scrisoare bună*, află aplicare în condițiuni foarte favorabile. Reflectanților li se vor comunica în scris condițiunile de cătră d-l notar cercual.

Se caută la oficiul postal din Beocsin-Slavonia un tânăr până la 20 ani sau mai bătrân să știe ceti și scrie, care ar purta posta la anumita gară, în depărtare de 500 pași cu căruța. Locul e sigur. Salariu după înțelegere. Oferte moderate a se adresa oficiului postal Beocsin-Slavonia.

Odată se duse mamă-sa în oraș. »Bagă de seamă, nu fi leneșă, până mă reintorci« zise ea cătră Dobrunca, care-i dusesse o bucată de cale sarcina cu tortul.

»Tu ști, mamă dragă, că pe mine nu trebuie să mă îndemne omul la lucru, de aceea și astăzi, cum voi găta cu dereticatul, voi toarce bărbătește, ca să fi mulțumită cu mine.«

După ce a dat mamei sale sarcina, s'a reintors în colibă și după ce a pus în rândul ală căsuța și bucătăria, s'a așezat la roată și a tors. Avea obiceiul, că dacă era singură și torcea, cânta totodată, de aceea începu și acum să cânte toate cântecile, cari le șia. Cântând așa, deodată aude afară copite de cal. Cine s'a putut rățăci pe aici, își gândea ea, ia să vadă! Se ridică dela roată și se uită prin ferestruța mică afară, unde vede un fecior tânăr dându-se jos de pe cal. Ce domn frumos, își zise singură, stând tot la ferestruță. Ce bine se potrivește blana și căciula cu pene albe, la părul lui negru, creț! Acum își leagă calul și vine la noi. Trebuie să vad, ce vrea?

În clipa aceea intră d-mnul tânăr pe ușă, pentru că pe vremea aceea nu erau lăcate, și totuși nu se întâmplau furturi. »Dumnezeu cu tine, fetiță«, zise el cătră Dobrunca. »Și cu domnia ta, domnule« răspunse Dobrunca. »Ce poftiți?« — Nițică

Bombe în casa unui preot. Din Salonic se anunță, că autoritățile turcești au găsit în casa preotului Nicola din Delcamen, districtul Florina (Macedonia) 40 bombe de dinamită și alt material explozibil. Preotul a fost arestat.

Sven Hedin la Berlin. Celebrul explorator Sven Hedin a ținut la opera din Berlin o conferință asupra călătoriei sale în Tibet.

Cum se joacă miliardarii. Parlamentul din Statele-Unite se vede nevoit să reguleze întrebuintărea telegrafiei fără fir, — și asta din pricina... miliardarilor. Oamenii aceștia, cari nu mai știu cum să-și distreze copiii, au făcut stațiuni de telegrafie fără fir pentru micii lor bébé. Într-o zi, unul din acești copii, a făcut cunoscut unii stațiuni oficiale de telegrafie fără fir că un vapor, la câteva mii de Rode-Island, s'a înecat. Imediat s'au trimis ajutoare, cari au căutat, în dreapta și în stânga, măcar o fărâmară din vasul înecat, dar n'au găsit nimic. Iată cum un copil neastâmpărat de miliardar este cauza pentru care telegrafia fără fir va fi oprită particularilor.

Un candidat de avocat cu praxă, caută aplicare în vre-o cancelarie avocațială pentru 1 Aprilie n. a. c. A se adresa d-lui Ioan Carian, cand de adv. în Dej (Dr. Berkes iroda).

Sinodul bisericii Sf. Adormiri din Brașovul-vechiu.

Duminecă în 22 Februarie v. s'a întrunit sinodul ordinar al bisericii Sf. Adormiri din Brașovul vechiu, pentru a da ascultarea raportului comisiei censurătoare, privitor la activitatea vechiului comitet în anul de activitate 1908 și pentru a face alegerea noului comitet. Sinodul a fost presădit de părintele Iosif Maximilian și a decurs în ordine exemplară.

După cetirea raportului comisiei revizuitoare (referent d-nul contabil Iosif Oncioiu), în care se fac o serie de propuneri foarte folositoare pentru bunul mers al afacerilor administrative parohiale, s'a votat vechiului comitet absolutului. Tre-cându-se apoi la alegerea noului comitet s'a ales cu aclamațiune următoarea listă:

Au fost aleși: a) în episcopie: Epitrop I: Ioan Voicu, măestru-zidar. Epitrop II: cassar: Dumitru N. Căpățînă, măestru-măcelar. Epitrop III: Nicolae Petrișor, proprietar.

b) în comitet: Iosif Maximilian, paroch. Ioan Sârbu, măestru-zidar. Nicolae Arsu, măestru-zugrav. Iosif Oncioiu, contabil. Ioan Puiu, proprietar. George Perșinariu sen. proprietar. Ioan Prișcu, lemнар. Dumitru Negură, proprietar. Constantin Ghimbășan, lemнар. Ioan Cati sen. propr. Ioan Moldovan, proprietar. Ioan Aldea-proprietar. Constantin Sibian, măestru-lemнар. Nicolae Marica, proprietar. George Puiu, proprietar. Dumitru Aldea, proprietar. Ioan D. Țițeu, zidar. George Uzoni, zidar. Dumitru Noian, zidar. George Crețu proprietar. Nicolae Rășnovean, zidar. Zosim Foril, proprietar. Vasile Șerban proprietar. Dumitru Lascu, proprietar. Dumitru Oprea, proprietar. Ilie Calău, proprietar.

c) Membrii suplenți: George Bărsan,

proprietar. Constantin Jaliu, proprietar. Ioan Aldea, lemнар. Dumitru Cati, lemнар. Dumitru Jugănar, proprietar. George Russu. Dumitru Puiu, zidar. Dumitru Samoilă, econom. Dumitru E. Rusu, fochist Ioan Irimie proprietar. George Rusu, măcelar. George Costandin, lemнар.

Ce pățesc cei neștiutori de carte?!

Mila dela străini
E ca acul dela spini.

La multe șicane, neplăceri și nenorociri sunt espusi țărani noștri neștiutori de carte. Multe astfel de întâmplări ni-e dat să auzim. Din cele multe Vă voi povesti și eu una.

Unui țaran român din comuna N... i-a sosit dela poștă o scrisoare recomandată și pecetluită după toate formalitățile. S'a spăiat omul nostru, căci e mare eveniment la ei primirea unei scrisori. Din cauză că bietul om nu știa ceti și nu avea idee că dela cine este și ce conține, se duce, — ca mulți din Români noștri — la jupânul din sat, care ținea crâșma comunală, și-l roagă să-i desfacă cartea și să-i comunice conținutul. Durere, sunt mulți plugari, cari în loc să meargă cu daraverele lor personale la preotul sau învățătorul comunei, preferă mai bucuros pe jupânul, căruia își deschid inima și-i împărtășesc toate tainele.

Jupânul, ca un binevoitor al poporului — cum se ține și cum îl țin plugarii noștri — imediat a fost gata a-i desface scrisoarea cu pricina și a-i împărtăși conținutul ei. O desface cu multă grabă, o ceti și-o receti pentru sine, și după ce stă puțin pe gânduri îi spuse Românașului că această scrisoare e dela o judecătorie din Germania, prin care i-se face cunoscut că decedând, la o nenorocire de fabrică un frate al lui, îi testează banii ce i-a agostat în suma de 300 coroane, care sumă i-se pune la dispoziție și o poate ridica ori când, în oarele oficioase dela judecătorie orașului numit.

Sărmanul om, nu mai știa ce să facă de bucurie, dar imediat o îngrijorare îl cuprinsă: cum să ridice această sumă el, necunosător de carte. Aceasta îngrijorare i-o și comunică jupânului pe care-l rugă să i ajute, care pe lângă puțină prefăcătorie și ezitare, că e lucru greu, scrisori, drumuri etc. se învoi că dacă îi dă jumătate din acești bani, îi va face toate scrisorile ca banii să-i capete în scurtă vreme. Sărmanul Român ce să facă, se învoi, iar jupânul prevăzător îi luă o împuternicire de-a ridica el banii, i-a scos apoi scrisorile necesare și le-a trimis sus. Dar aceasta a fost nenorocul bietului om. Jupânul având plenipotență, scoase și ridică moștenirea de 3000 coroane, nu 300 cum spusese, țaranului, reținu pentru munca și întreținerea sa 2800 coroane și îi prezentă țaranului suma de 150 cor. conform înțelegerii avute. Iar la sfârșit, ca năczul să fie și mai mare îi spuse țaranului fapta sa. Sărmanul nu mai știa ce să facă de supărare și năcz. La sfârșit s'au împăcat cu o sumă oareș-care.

Învățătură: Adresați-vă cu toate ale voastre întâi frunțașilor voștri, nu orolii cărării drepte.

„Revista Bistriței“

I. P.

lor. Dobrunca era ascultătoare, lucrătoare, prietinoasă, și cuminte, cu un cuvânt, o fată de tot bună; Zloboha*) din contră rea, răbunătoare, neascultătoare, leneșă și mândră, cu un cuvânt, avea toate însușirile rele, cari se potriveau la oală. Cu toate acestea, mama avea cu mult mai dragă pe Zloboha și o părtina, cât numai dragă. Ele locuiau într-o pădure, în o colibă mică, unde arareori se rățăcea cineva, deși nu erau departe de oraș. Ca Zloboha să învețe ceva, mamă-sa o duse în oraș, într-o slujbă, unde-i mergea bineșor. Într'aceea Dobrunca trebuia să poarte mica gospodărie. După ce de dimineață da de mâncare la capre, după ce gătea masa cea simplă, după ce mătura curat în odaie și bucătărie, și așeza toate în rândul al, trebuia să se pună la roata de tors și să toarcă. Tortul ei fin, mama îl vindea în oraș și din bani cumpăra de multe ori haine pentru Zloboha. Bista Dobrunca nu căpăta niciodată o lățoară din ei. Cu toate acestea își iubea mama și, deși toată ziua mamă-sa nu se uita odată prietinoasă la ea, și nu-i zicea odată o vorbă bună, totuși asculta de ea totdeauna, bucurându-se și nici prin gând nu-i venea să se impotrivescă vreodată.

*) Dobrunca și Zloboha, nume neobicinuite, au aici însemnătate deosebită. Dobrunca vine dela Dobry = bun; Zloboha dela Ziy = rău, răutăcios, și Buh = Dumnezeu.

apă de beut, tare mi sete«. — »Numai decât. Poftiți a ședea puțin.«

Ea alergă, luă ulciorul, îl spală frumos, îl umplu cu apă dela fântână și-l aduse tânărului. »Bucuroș v'as da ceva mai bun, dar n'am nimic altă«. — Uite, cum îmi ticește, răspunse tânărul, întinzându-i ulciorul gol. Dobrunca îi așeză iară la locul lui, fără să bage de seamă că într'aceea domnul îi puse pe furie o pangă de bani sub perină. »Mulțumesc pentru ospățare și dacă îmi dai voie, dimineață am să viu iară«. — »Dacă vă face plăcere, poftiți!«

După aceea întinse Dobrunca mâna, ieși afară, se sui pe cal și p'aci ti-e drumul. Dobrunca se așeză iară la roata de tore, dar chipul tinărului nu-i ieșea din minte. Firul nu i s'a rupt niciodată, ea acum.

Seara se întorseră mamă-sa acasă, și i povesti o gramadă de lucruri, ce le-ar fi învățat Zloboha. Și cum se face tot la frumoasă, pe zi ce merge. În sfârșit întrebă: »N'ai auzit nimic? Se vorbește că ar fi fost o mare vânțoare pe aici.«

»O, da, am uitat să-ți spun, că un domn a tras la noi, m'a rugat să-i dau apă, și i-am adus numai decât. Avea o blană foarte frumoasă. Ști, când am fost în oraș, am văzut niște domni îmbrăcați ca asemenea blăni. Pe cap avea o căciulă

cu pene albe. Pe umeri purta o armă, va fi fost poate un vânțor. După ce a beut, s'a suit pe cal și a plecat«. Dobrunca nu i-a spus însă că la plecarea i-a strâns mâna și i-a făgăduit să vină mâine iară.

Seara, când așternu Dobrunca paturile, o punga grea cu bani căzu din pat. Dobrunca o ridică mirată și-o întinse mamei sale. »Cine ți-a dat banii?« — »Mie — nime. Poate i-a ascuns domnul aici, altcum nu știu, cum au venit aici.« Mama deșertă punga. Era aur curat. »Asta trebuie să fie un domn bogat. Pentru Dumnezeu, atâția bani!«, se miună bătrâna. »Trebuie să fie bogat domn. Cine știe, poate că a văzut sărăcia noastră și l'a făcut o faptă bună. Dumnezeu să-l binecuvanteze!« Adună apoi banii și-i puse în ladă.

De altădată, când se ducea Dobrunca la calcare, ostenită de munca zilei, adormea numai decât, acum nu putea închide nici un ochiu. Neîntrerupt vedea înaintea ochilor chipul călărețului și numai târziu a putut așăpi. Atunci văză că s'ar fi aflat într'un castel mare și că ar fi fost femeia unui domn puternic și că domnul acesta puternic ar fost călărețul, pe care l'a văzut ieri. Se dăduse o cină mare, la care erau mulți oaspeți..., atunci deodată se aruncă asupra ei o pisică neagră și își înfige ghiarele afund în inima ei și o rază de sânge îi stropește haina ei albă. Iu

Bibliografie.

Liturgia pentru 3 voci egale (de copii sau bărbați), de T. Popovici, prof. de muzică la seminarul „Andreian” din Sibiu, a eșit de sub tipar în a 2-a ediție revizuită și completată. Lucrarea se întinde pe 20 pagini ovart și cuprinde pe lângă cântările liturgice sf. Ioan Gură de Aur încă următoarele cântări ocazionale: Căți în Cristos, Crucii Tale, Cristos a Inviat, răspunsurile la ectenia morților, un al doilea Cheruvic și axionul „Cuvine-se cu adevărat”, acesta din urmă pentru 4 voci de bărbați. Liturgia se vinde în legătură de lux și e cea mai bogată, dar totodată și cea mai fețină dintre toate publicațiile de acest fel dela noi. Prețul unui exemplar e 3 cor. La comanda de cel puțin 10 es., prețul unui es. e numai de 2 cor. Astfel pe lângă jertfe materiale mici, fiecare cor poate să-și procure această liturgie în un număr de es. potrivit cu numărul cântăreților, evitându-se pe calea aceasta greutatea copierii și neajunsurile multe ce se ivesc în urma greșelilor ce se strecoară de regulă în manuscrise. Se poate comanda dela autor sau dela librăria arhiepiscopalească din Sibiu, prin ramburs sau trimițând banii înainte.

Ioan Creangă revistă de limbă, literatură și artă populară apare odată pe lună. Cuprinsul nr. 3 anul II, pe Martie 1909: Tudor Pamfilie, N. I. Dumitrescu, T. Popovici, O. Coafucerna, N. Mateescu. — Povestiri și legende. Ioan C. Beldie, Spiridon Popescu — Delele copiilor. Gh. Ciurescu — Cântec de stea. Dobre ștefănescu, Ioan C. Beldie, Dimitrie Dan, Al. Vasiliu, Virginia Stan — Datine și credințe. St. Ștefănescu-Bărcăneanu. — Nicola Nicolcea (cântec bătrănesc). A. Gorovei, N. Lupescu. — Botanica populară. A. S. Șerbu, A. Moisei, Gh. Babuș, I. G. Corescu-Bogdana, I. Postolachi, D. I. Fărășanu, N. I. Dumitrescu. — Boale la oameni, leacuri și descănțec. I. C. Dimitriu, I. Zoffa, I. Boca, Alex. Morariu, P. S. Mihai, D. Mihailescu, C. Radulescu-Codin, T. Popovici, Erast Hostiuc, I. Neculau, Fl. Cristescu, I. E. Torouțiu, L. Mrejeriu, V. Ungureanu, P. Ștefănescu, I. C. Beldie, St. Ștefănescu, St. Ștefănescu-Bărcăneanu, A. Moisei. — Cântec. C. Stan, P. S. Mihai, Gh. Popescu. — O samă de cuvinte. G. A. Sadovănuș. M. Brateș, Elena Voronea, St. Ștefănescu, I. O. Zugravu. — Glume, jiti, tălăle. P. I. C. Beldie. — Cronica. Poșta Redacției și administrației. Redacția: T. Pamfilie, Str. Ștefan cel mare 50. Administrația: M. Lupescu, Gara Zorleni (Tutova) Bărlad. Abonamentul pentru Austro-Ungaria 6 Lei pe an.

ECONOMIE.

Cum putem îmbunătăți sămănăturile de toamnă slabe.

Dacă te vei preumbla primăvara printre holde cu sămături de toamnă — în ori și ce comună vei vedea că nu toate sămănăturile sunt la fel de frumoase; sunt între ele și unele mai slăbuțe. De multe ori numai ici colea este câte una mai slabă; se întâmplă însă uneori și aceea, că aproape toate holdele sunt gingașe. Holda poate fi gingașă din mai multe pricini!

clipa aceea Dobrunca strigă și se trezește. Ciudat vis, își zise ea. Ce să poate întâmpla? A început așa de frumos, și pisica a stricat totul. Nu-i semn bun. Cu talmăcirea asta a visului, se sculă și începuse să se îmbrace. De altădată se îmbrăca numai decât, acum nu știa, cum să se îmbrace mai bine... își împletă părul cu panglică roșie, cease obiceiului numai la sărbători, rochița era țesută de casă, dar curată și pe la margini cu panglică, mai avea un pieptărel de damast și-o cămașă albă, ca zăpada. După ce s'a îmbrăcat astfel, era de tot drăguță. Acum se apucă de lucrul ei.

Când se apropia amiaza, nu-și mai avea loc la roata de tors, întruna își făcea de lucru pe afară, numai, doar, va zări pe călăreț. Acesta, nici nu întârzie mult. Dobrunca, însă, cum l'a zărit în depărtare, îndată a alergat la roata de tors, ca el să n'o vadă și să nu-și inchipuiească, că ea ar fi pândit după el. El, cum a ajuns, sări de pe cal, intră în odaie și le dete binețe, cuvințios. Inima Dobrunței se sbătea, de găndiai că nu mai încapă în pieptărel. Mama aduna lemne în pădure. Dobrunca era singură. După ce-l salută și ea, și-l pofti să șadă, ea se așează iară la roata de tors. »Ai dormit bine?«, o întrebă tinărul și o prinse de mână. »Bine, domnule,« — »Dar ce vis ai avut?« — »Nu vi-l pot spune!« — »Pentru ce nu?« — »Pentru

Intâiu de toate poate fi pricină pământul, în care e sămănat grăul sau săcara de toamnă, dacă e sărac și nu sunt în el destule materii nutritive, cu cari să se hrănească, să crească și să se întărească bucatele răsărite! Pot fi slabe bucatele de toamnă și din pricină, că au fost sămănite târziu sau că a fost toamna secetoasă și sămânța nu a putut înflori la vreme sau și din alte multe pricini!

Ori care ar fi pricina, holda slabă nu-mai bucurie nu-i aduce plugarului, ci îngândurare și supărare! Supărarea însă nu-i aduce nimănu nici un folos și de aceea plugarul, când își vede vreo holdă, că e mai slabă, trebuie să și bată capul, că oare nu i-ar putea ajuta în vre-un chip, nu ar putea oare să o îmbunătățească? Trebuie însă întâiu să se gândească și să afle care e pricina, că i e holda slabă!

Când pricina vine din pământ, că e sărac, și nu sunt în el destule materii nutritive, atunci nu se mai poate ajuta nimic la holda răsărită! În cazul acesta plugarul să caute, ca în viitor să nu mai pățească să aibă holda slabă, deoarece va trebui să-și gunoiească bine pământul și la vremea lui și să-l lucre cum trebuie.

Se poate însă ajuta la sămănătura slabă, când pricina nu vine din pământ, ci din alte împrejurări! Dacă e pământul destul de bun și de gras și dacă sunt în el destule materii grase și nutritive, cari să le folosească bucatelor răsărite și dacă cu toate aceste sămătura totuși e slabă, atunci e semn că bucatele nu au rădăcini destule de întărite ca să poată folosi pentru ele toate acele materii grase și nutritive cari se află în pământ!

De aceea ar trebui în vr-un chip oare care întărite rădăcinile sămănăturii, ca aceea să poată folosi toate materiile nutritive din pământ și astfel să se întărească și bucatele și să ne dea la seceriș o roadă mai bună și mai bogată!

În două feluri putem întări rădăcinile bucatelor: prin grăpat sau prin gunoit cu gunoi măestrit numit salitră de Chili (ungurește chilisaletrom).

Despre grăpatul bucatelor de toamnă primăvara am vorbit în cele două numere din urmă a »Gazetei Transilvaniei«. Acolo am spus pe larg atât foloasele grăpatului, cât și felul cum trebuie zăcat îndeplinit. Aci numai atâtea amintesc, că numai atunci nu e ertat să grăpăm, când pământul e atât de fraged și de înflănat, încât grapa se cufundă adânc în pământ și smulge aproape toate firele de grâu sau săcără! În cazul acesta nu grăpăm ci tăvălugim cu tăvălugul.

Grăul mai slăbuț se poate îndrepta și îmbunătăți și cu gunoiul măestrit așa numit salitră de Chili! Pe un loc de 1 jugăr catastral (1600 stânjeni □) ne trebuie salitră de chili 50—60 kgr. Dacă grăul nu e chiar așa de slab, atunci nu punem atâtea gunoii de salitră de odată, ci în două rânduri, anume primăvara de vreme aruncăm peste grâu 30—40 kgr. de jugăr și dacă mai e de lipsă peste 2—3 săptămâni alte 20—30 kgr. de salitră! Căci se poate întâmpla, ca să vie o primăvară cu vreme foarte grasă, așa, că dacă sămănătura de grâu nu a fost chiar rară, în urma gunoierii cu salitră dă repede înainte, înfrățește și să face deasă, încât poate ușor cădea! De aceea dacă vedem că după gunoierii cu partea întâiu de salitră, grăul s'a întremat

că am visat de d'voastră.« — »Totmai pentru aceea trebuie să-mi spui, ce ai visat«. Așa se certară între sine, până când Dobrunca totuși, i-a povestit visul.

»Vezi, visul îți se poate împlini, până la istoria cu pisica.« — »Cum s'ar putea întâmpla să fiu eu, oare când, așa doamnă mare!« — »Nu vrei tu, să fi soția mea?« — »Domnule, glumiți poate?« — »Nu glumesc, Dobrunca, nu-i nici o glumă. Eu vorbesc serios, și astăzi am venit anume, să te întreb, dacă vrei să-mi dai mâna?«

Dobrunca se gândi puțin, pe urmă, roșind, întinse călărețului mâna. Atunci intră mama în casă. Tinărul îi dă și ei binețe și-i descoperă îndată, fără încunjur, că-i place de Dobrunca, și că și Dobrunței îi place de el și că, pentru fericirea lor desăvârșită, nu mai lipsește, decât binecuvântarea mamei. »Eu am casa mea, adause el, și pot ținea o femeie, și pentru domnia, mămucă, va fi loc în casa și la masa mea«. Avzind bătrâna aceasta, n'a stat mult la indoială, și le-a dat binecuvântarea. După aceea a zis el către Dobrunca: »Toarce numai bărbătește, scumpa și mult iubita mea! Până îți torci cămașa de nuntă, viu și eu să te pețesc«. Apoi o sărută, întinse mamei mâna, se sui lute pe fugă și se duse ca săgeata.

Din clipa aceasta, mama se purta cu mult mai prietenește față de Dobrunca. Din banii, ce i-a lăsat tinărul, bătrâna cum-

bine și s'a întărit, atunci partea cealaltă de salitră nu o mai punem.

Salitra aceea e un fel de gunoi măestrit, pe care îl pregătește în fabrică și e ca praful și cu cât e mai mărunț, cu atâtea se poate arunca sau sămăna mai bine și mai deopotrivă peste tot. Se poate sămăna cu mâna sau cu mașini anume întocmite pentru aruncarea și împrăștierea gunoierii măestrite! Îndeacă salitră vine puțină aruncată peste sămănătura de grâu sau săcără, de aceea e mai bine să o împrăștiem cu mâna, chiar așa cum sămănam bucatele. Mai bine e să o amestecăm bine cu atâtea năsip mărunț sau țărâțe de lemn, ca să aibă omul ce lua în mână, când o aruncă! Când o împrăștiem cu mâna să avem grijă să nu fie vânt, căci fiind ușoară o duce în toate părțile; după cel care o aruncă să vie unul a'ul cu o sapă să însemne până unde a aruncat întâiuoară.

Grăul peste care împrăștiem primăvara salitră de chili să ia tare înainte și ne dă roadă mai bogată.

Ca să se afle cât plătește gunoiul grăului s'au făcut și anul trecut încercări așa că s'au luat tot câte două jugăre cu grâu lucrat la fel și una lângă alta. Jumătate, adică 1 jugăr s'a gunoit cu salitră, altă s'a lăsat negunoită! S'au făcut încercări în 36 locuri de plugari dela sate, dintre cari în 29 de locuri a dat roada mai mare grăul gunoit cu salitră, ca cel negunoit

în 10 locuri cu	50 Kgr. mai mult pe un jugăr
3	50—100
10	100—200
6	200—300

Din aceste încercări poate fiecine înțelege folosul ce-l putem avea, dacă grânele mai slabe — dacă nu pământul e de vină, fiind sărac — le gunoim cu salitră de chili.

Salitra de chili se poate cumpăra din fabrici de gunoi măestrit, de cari sunt multe în țară, în Brașov, Budapesta etc. O majă (100 Kgr.) de salitră de chili costă cam 32 cor. așa că pe un jugăr s'ar veni cam 15—20 cor. sau și numai 9—12 cor. când grăul nu e așa slab și punem numai 30—40 Kgr. de salitră pe un jugăr, cum am amintit mai sus.

Ca să se convingă fiecare cu ochii săi de aceasta, sfătuesc pe acei plugari, cari vor vedea că au grânele slăbuțe, ca dacă nu pământul e de vină, să încerce să împrăștie peste el salitră de chili și să încerce pe loc mai puțin. Să încerce, dacă nu se încrede, pe un loc de o ferdelă numai deocamdată și celălalt să-l lase cum e! Pe loc de o ferdelă ar veni cam 8—10 Kgr. de salitră deodată sau în două rânduri, întâiu 5—6 Kgr. și dacă mai e lipsă, alte 2—3 Kgr. după 2—3 săptămâni!

Cine vrea să facă încercare cu 2 jugăre de grâu una lângă alta, punând pe o jumătate salitră și pe cealaltă nu, să ceară dela »Institutul de încercare în cultivarea plantelor (M. Kir. növénytermelési kísérleti állomás, Magyar-Ór) să-i trimită salitră de chili. Institutul îi trimite de geaba 50—60 Kgr. pentru 1 jugăr (transportul salitrei îl plătește, cel care încearcă) punându-i condiția, ca să îmblățească grăul separat de pe fiecare jugăr și să facă apoi raport despre deosebire între recoite!

Preotul Aurel Nistor.

pără câte ceva și pentru Dobrunca, deși cea mai mare parte o folosi pentru Zlomboha. Dobrunca nu ținea seamă de asta. Bucuria ei era: să șadă la roata de tors, să toarcă bărbătește și să se gândească la mirele ei.

Așa-i trecea ei vremea, și numai se pomeni că-i gata cămașa de nuntă. Mirele trebuie că și-a făcut și el socoteală, pentru-că a venit tocmai în ziua aceea, după cum a și făgăduit. Dobrunca fugi înaintea lui, el o strănse la inimă, și-o întrebă alu-mind: »E gata cămașa de nuntă?« — »Fie-rește«. — »Așadar poți veni cu mine numai decât.« — »Ei, și de ce așa cu grabă?« — »Nu se poate astfel, draga mea! Măne trebuie să merg la războiu, de aceea așa dori, ca tu să-mi îți locul acasă și, când mă voi întoarce, să-mi ieși înainte ca nevastă«. — »Dar, ce va zice mama la asta?« — »Ea va fi mulțumită«. — Amândoi intrară apoi în odaie și mirele descoperi mamei dorința sa. Fața ei se întunecă, pentru-că, în secret, ea își făurise cu totul alt plan. Dar, ce era să facă? Trebuia să se învoiască după cum cerea mirele cel bogat. După-ce bătrâna i-a binecuvântat, a zis tinărul: »Ia-ți toate lucrurile și vino la Dobrunca, ca să nu-i fie urât. Când ajungi în oraș, întrebă în palatul prințului de Dobromi... oamenii îți vor arăta, unde ai să mergi«. După aceea luă pe Dobrunca, care plângea, de mână, o ridică pe cal, și-a luat-o la fugă. (Va urma.)

Glume țărănești.

Cel mai bătrân.

În timpurile de mai de mult, animalele vorbeau în de ele și se întovărășiau la treabă ca și oamenii. Și de nu s'ar fi arătat pe pământ viclesugul și lăcomia, poate că și azi ar fi împăcare între vietăți.

Odată, pe o vreme amarnică de iarnă ci-că lupul, vulpea și ciocărlanul, au făcut tovărășie la câștig, căci și au zis între ei: — unul cu picioarele și puterea, alta cu istețimea și cel din urmă cu ochii și sburatul.

— Și dacă nu curge, măcar pică...

S'au împrăștiat atunci cei trei tovarăși, care-n cotro au văzut, ca să caute ce-or găsi. Lupul s'a avârlit în salturi tot de câte-o prăjină, vulpea a luat-o păș-păș tot pe la dosuri, iar ciocărlanul s'a ridicat sus gângurind țurlui... țurlui...

Nu trece mult și ciocărlanul sburând peste un drum cu părție de sanie, vede de sus o slănină afumată de porc, căzută alături de la vre-un trecător. Atunci el se coboară mai jos tot țurluind și învârtindu-se împrejmur, vede că e bucătică bună, pentru vreme ca aceea. N'a dat mult pas întârzierii și cum el este cinstit din fire, s'a avântat iar în sus, să-și cheme tovarășii la praznic.

Când l'au auzit lupul și vulpea țurluind cu îndemn și bucurie în văzduh, au alergat care din cotro, să vadă cum li-i partea pe ziua aceea. Toți însă erau flămânzi, de nu mai vedeau bine înaintea ochilor.

După ce s'au strâns împrejurul slăninei, — lupul care e mai lacom și hrăpăret, se ridică cu vorba ca mai mare:

— Tovarășilor, noi suntem așa de hămisiți acum, încât bucătică aceasta numai ne-ar întărâta foamea degeaba, căci nici pe-o măsă n'avem ce pune, — mai bine s'o mănânce unul din noi, ca să se sature barem...

— Care însă?

Strigă deodată, vulpea și ciocărlanul. Lupul lasă capul în jos măhnit și zice cu amarăciune:

— Eu credeam că voi îți avea atâtea obraz și-ți înțelegea cui se cuvine.

Ciocărlanul sare într'un picior bu-curos:

— Mie, pentru c'am găsit-o.

Lupul indignat citește urechile la el, de să-l vâre în boale.

— Tu străngeți ciocul, măi prichindelule și așteaptă să mai crești.

— Atunci, mie...

Sare vulpea cu ochii aprinși.

Lupul văzând greutatea, face pe înțeleptul și zice printre dinți:

— Slănina s'o mănânce cel mai bătrân dintre noi și fi încă eu sunt aproape cărunț, mi se cuvine mie, ca mai în vârstă...

Un moment s'au privit cu toții nedumeriți.

Vulpea îngână atunci ațoasă:

— Ba mai bătrânii sunt eu.

— Lupul tot liniștit și cu minte:

— Câți ani ai tu, vulpe?

— Atâția ani, câți peri am în coadă — numără-i dacă nu mă crezi...

În noaptea de 11 Februarie 1859.

Din reamintirile lui George Dogărescu.

Nu de mult ziaristul Pella a avut o convorbire la Peatra-Neamțu cu Doamna Elena, soția lui Vodă Cuza, cu ocazia aniversării Unirii Principatelor. Intre altele soția lui Vodă Cuza a spus:

— »Era în seara de 10 Februarie, pe la orele 7; când treceam la masă, împreună cu Cuza, vedem un băiat de prăvălie, care nu știm prin ce minune pătrunsese în palat, că se apropie de noi și ne spune că la noaptea mii de oameni au să năvălească cu armele în palat.

»Cuza reține băiatul și trimete între alții și după colonelul Haralambie, la care bărbatul meu ținea foarte mult și care avea comanda trupelor din garnizoana Capitală.

»Stăteam în sala de mâncare a palatului când a venit Haralambie«.

Cine a fost băiatul de prăvălie, de care a făcut amintire Elena Doamna și oare mai trăiește el? La întrebarea aceasta s'a dat o deslușire zilele trecute în coloanele ziarului »Adevărul«. Directorul acestui ziar d-l Constantin Mille a primit adecă o scrisoare din partea d-lui George I. Dogărescu, proprietarul cunoscutei case de expedițiuni din Predeal, prin care acesta i-a

— Apoi eu sunt și mai bătrân.

Vulpea întrebă înțeleaptă:

— Și câți ani ai tu lupule?

Cela, nepăsător, după ce-și pleacă capul și se scarpină în creștet cu laba, vorbește de parcă și-ar aduce aminte:

— Apoi eu nu știu cum să-ți probez mai bine, ca să nu greșesc, — dar știu atâta că, dacă ași socoti numai câte o oaie mîncată pe an, apoi eu ași avea stîna cea mai mare de pe pămînt.

Vulpea și-a lăsat botul în pămînt plouat, văzînd c'a rămas-o lupul.

Ciocărlanul care sărea într'un picior, scormonind pîrtia cu ciocul, s'apropie și îl îngănînd țurlui-țurlui...

Lupul ridică botul batjocurilor:

— Dar tu mă picuiule, de câți ani ești?

Ciocărlanul ridică moțul țugui și pufnește de răs:

— Ce vorbiți voi de vîrstă, — voi țâpturi de eri-alaltăeri... Ascultați voi la moșu, ca să știți ce vrea să zică timp trecut... Pe ani și lucruri n'ași putea socoti, dar știu atâta că la moartea tatei, pămîntul era abea drob și piftie și nu s'alesese încă din ape, așa că n'am avut unde să-i fac mormîntul și-a trebuit să-l îngrop în creștetul meu, de-am rămas până acum în vremea voastră tot cu moț în cap...

Vulpea s'a îndepărtat rușinată, ca una ce știa că-i mai tînără, dar lupul cu toate că s'a văzut rămas, a răs ca prostul și luînd slîcina în gură, a întors spatele ciocărlanului mărîind printre dinți în batjocură:

— Cine se pune cu tine, măi nodul pămîntului...

Și de-atunci a rămas că:

— Dreptatea nu-i pentru cei mici...

Dar nici tovărășie la câștig nu s'a mai făcut, între vietățile din lume, de atunci încoace.

Norocul țiganului.

Țiganul era la secere împreună cu mai mulți Români. Cum munceau ei așa cu toții, sub arșița grea de vară, stîrniindu din postatele lor, care cum se întîmpla, ba un pui de vulpe, ba câte un soldănaș de epure, sau cine știe ce altă pasăre.

Toți au trebuit să dea câte de ceva, numai țiganului nu-i ieșea nimica înainte.

— N'am noroc și pace...

Tocmai cînd se plîngea el mai amărât, o prepeliță învăluită de-o pală de spice face svăr de jos și-n zăpăceala ei, dă cu sborul drept în ochii țiganului. Cela n'așteptă mult ci prinde în mîini prada, strigînd cu bucurie:

— Am pus mîna pe noroc...

Românii se strîng mirați în jurul țiganului.

— Auzi tu pleacă, să-ți vie norocul ca din senin!

Țiganul era în culmea fericirii:

— Paserea tatei, pasăre măeastră... tu ești norocul meu!... Și-n vremea asta țiganul ținea prepelița în mîna stînga, iar cu dreapta o desmerda pe spinare și se uita la ea ca la un boț de aur.

— Norocul meu cei trimes... Ce să te faci tata, ciorbă sau friptură?

În bucuria aceea, țiganul pe semne c'a slăbit paserea, căci prepelița dintr'o în-

cordare, s'a tras și-a eșit ca din ciubăr și n'a mai stat deasupra mîinei, decît ca să umezească locul c'o scuturare de ușurare și de-aici... svăr, își ea sborul departe.

Țiganul, de zăpăcit n'a mai băgat de seamă ce i-a făcut prepelița, ci și-a dus mîna așa la gură și prinzînd-o între dinți cu ciudă, s'a mirat prelung:

— Ai... sss...

Un Român mai de la o parte, care văzuse isprava prepeliței de pe mîna țiganului, nu poate să tacă ci-i zice cu must-trare:

— Ți-ai mîncat norocul, țigane..

Ioan Adam

Dare de seamă și mulțumită publică.

Cu ocaziunea balului dat la 10/23 Ianuarie 1909 din partea pompierilor voluntari din filiala Brașov-Dârste, au binevoit a contribui cu oferte marinimoase următorii domni:

N. Dims, Czel & Söhne, D-ni din fabrica de ciment W. Scherg, A. Hessheimer, G. Zeidner fiecare cu câte 5 cor., Leitinger, 4 cor., Brennenberg 3 cor., M. Gödri, Werzar, G. Klein, W. Tandler, F. Klewerkaus, Martis câte 2 cor., D. Schobelin, N. N. G. Orendi, Kocsis A., G. Pioner, O. Schnabel, C. Moarcăs Nagy S., Blitz și O. han Diners cu câte 1 cor. Eară suprasolviri au făcut d-l N. Micu 80 fl., Kollhammer, Giebel, Papp și F. Weinhold fiecare câte 40 fl., în total 61 cor. 40 fl. pentru cari oferte și suprasolviri se aduce numiților domni și pe această cale cele mai mari mulțumite, din partea numiților pompieri.

Dârste, în Ianuarie 1909.

D. Martin,

conducătorul pompierilor.

Cu ocaziunea colectei făcute în Brașov prin d-l Mihail I. Covrig, st. com. au contribuit următorii prea stim. domni cu cărți în valoarea de mai jos: D-l Andrei Bărseanu, prof. 3 cor., d-nii Ciurcu & Cie 6 cor., d-l Mihail I. Covrig 40 cor., d-nii Eremias Nepoși 2 cor., d-l Ioan Gârneț, stud. com. 3 cor., d-l A. Mager 130 cor., d-l A. Mureșianu 28 cor. și »Gazeta Transilvaniei«^{gratuit} și Nr. Jubilar. d-l Constantin Nedelcu 1 cor., V. O., I. C. Panțu, prof. 180 cor., d-l I. Paștina 170 cor., d-l Const. Popovici, locot. 10 cor., d-l Mihail Popovici 6 cor., d-l Aur. Puiu, st. 20 cor., d-l Tr. Puiu 250 cor., d-l I. Petrovici, prof. 2 cor., d-l Ioan Pricu, prof. 1550 cor., d-l Const. Pricu, stud. 370 cor., d-șoara Elena Pricu 250 cor., d-șoara Mărioara Pricu 7 cor., d-l Vasilie Pricu 10 cor., d-l Dr. V. Saftu 2 cor., d-l Iosif Sârbu 5 cor., d-l Ioan Socaciu, prof. 540 cor.

Primească marinimoșii donatori cea mai călduroasă mulțumită.

Reuniunea de cetire și cîntări Cielova montană.

Vasilie Jianu m. p. Const. Beruaz m. p. secretar. președinte.

Despree audiența miniștrilor unguri Wekerle și Daranyi, care a avut de obiect negocierile pentru încheierea unei convențiuni comerciale cu România, »N. F. Pr.«^{Pr.} spune, că Daranyi a raportat Majestății Sale că agrarienii maghiari nu se pot învoi de a se face concesiuni mai multe economice României, care pretinde să i-se asigure un export de vite de 90,000 capete de vite. Daranyi se simte atîrnător de dorințele agrarienilor, cari nu vreau să ție samă de obiecțiunea, că interesul politic al monarhiei pretinde încheierea convențiunii cu România și că de aceea trebuie să se aducă o jertfă economică. Lucrul stă așa, că ori că va izbuti Daranyi cu agrarienii lui și atunci nu se va putea încheia convențiunea cu România, ori că această convenție se va încheia și Daranyi va trebui să-și dea dimisiunea. S'a și vorbit de eventualitatea, că va dimisiona. A fost dar de lipsă, ca Daranyi să comunice Monarhului dispozițiunea, ce domnește între agrarienii din Ungaria înainte de a se lua ultima hotărîre în cestiunea convențiunii cu România. Din faptul, că Daranyi în aceeași zi, în care a avut audiența, a luat parte la conferența comună ministerială, care s'a ocupat cu aceeași cestiune, putem însă conchide, că nici lui nu-i e așa de grabă cu dimisiunea.

Patru nouă procese ale Gazetei. În numărul popular trecut am amintit, că ni s'a făcut de către judele de instrucție din Brașov o nouă perchiziție domiciliară pentru confiscarea manuscriselor a patru articoli apăruiți în foaia noastră. Pentru confiscarea manuscriselor acolorași articoli ni s'a făcut Vineri o perchiziție domiciliară și din partea poliției din Brașov. Articoliile dificultăți de procurorii din Târgu-Mureșului sunt următorii: »Raportul „Acum ș. 173«^{scris} de d-l Dr. Sever Dan în nrul 204 al »Gaz. Trans.«^{despre} decursul procesului ziarului »Tara Noastră«^{în} care redactorul O. Gritta a fost osândit la 6 luni închisoare. 2) Raportul despre »Adunarea populară românească din Sâncel«, apărut în nrul 206 al »Gaz. Trans.«^{3) Articoulul prim „Crăciunul“ din nrul 285 al »Gaz. Trans.«^{și} 4) Articoulul „Mea culpa“ din nrul 286.}

ULTIME ȘTIRI

Viena, 18 Martie. Împăratul Francisc-Iosif a avut eri o convorbire telefonică mai lungă cu împăratul Wilhelm. Imediat după aceasta s'a întrunit un consiliu de războiu sub președinția împăratului.

Budapesta, 18 Martie. — Profesorii facultății de filosofie au ținut eri o conferență, în urma avizului ministrului de culte, spre a stabili candidatura la catedra de limba română. Comitetul de candidare a propus candidatura lui Dr. Alexici, iar în al doilea rând pe Dr. Iosif Popovici. Facultatea de filozofie n'a acceptat lista aceasta și a admis candidatura lui Dr. Alexici și a lui Siegescu.

Viena, 18 Martie. — Ziarul „Fremdenblatt“ spune că după informații-

— Dar ce te-ai îmbrăcat așa, copilăndrului?

— Dar d-ta ce faci? întrebă locotenentul.

— Iacă scriu, tu nu vezi?

Atunci, locotenentul Gorjan, care avea înfățișarea unui om foarte speriat, îi răspunde grăbit:

— Nu mai scrie, nene, că suntem pierduți.

Trebuie să știți, continuă d-l Dogărescu, că Gorjan era ceva rudă cu Cesar Boliac. La auzul acestor cuvinte, bătrînul Boliac se ridică repede în picioare. Eu, priveam stînd în picioare la o parte. Boliac și Gorjan se uitau la mine, avînd aerul că prozența mea îi stinghiera în cele ce aveau să vorbească. Dar eu, fiind tînăr, eram și curios, mai ales că bănuiam că se petrece ceva neobișnuit. Atunci, m'am prefăcut că deschid ușa și că es din cameră, pe cînd în realitate mă ascunsesem binisor după un paravan din dosul căruia puteam asculta tot restul convorbirii.

La această parte a povestirii, d-l Dogărescu, obosit de puterea amintirilor care-l copleșeau, se opri un moment. Reculegîndu-se continuă astfel:

— Și după cum vă spuneam, mă ascunsesem după paravan. Asigurați că am plecat, locotenentul Gorjan începu a povesti, că fiind la casarma Malmezon, a

nile pe cari le are din isvor sigur, starea negocierilor tratatului de comerț austro-român s'a îmbunătățit atît de mult, încît se speră într'o înțelegere apropiată, îndreptățită de altfel prin relațiunile sincere amicale austro-române.

Belgrad, 18 Martie. — Din inițiativa deputatului rus Bobrinsky. Duma din Petersburg a adresat poporului sârbesc un manifest, prin care-l învită să stea liniștit. Îl asigură apoi de simpatia poporului rus și promite Austriei o strașnică răzbunare pentru afrontul ce-l aduce Rusiei, care în împrejurările de față nu poate să intervină pentru slavi. Dar să știe Austria, că va sosi odată momentul, cînd Rusia se va răfui cu inimicul cel mai jurat al slavismului! Manifestul acesta a fost semnat de numeroși membrii ai Dumei.

Belgrad, 18 Martie. În urma unui aviz al ministrului austro-ungar de externe ambasadorul Forgach a părăsit capitala Sârbiei.

Cuicul lui Pepelea.

Am ispitit și eu pe mai mulți că ce însemnează »cuicul lui Pepelea«^{și} nu mi-au știut da răspuns frumos. De asta le spun eu acuma.

Pepelea a fost un om frumos și isteț iar cuicul lui Pepelea a fost cuicul de lemn bătut în pîretele casei părintești, pe care Pepelea a vîndut-o unui om. Omul acela avea o fată cuminte și mîndră nevoie mare, să cumperi două luminări de ceară curată și ș'o canuni cu Pepelea. Pepelea ar fi vrut, nu-i vorba, și fata nu s'ar fi dat în lături, dar tatăl fetii, să nu fi auzit.

— Măi moșule, dă-mi pe fică-ta de nevastă, zicea Pepelea.

Mai puneți pofta'n cuiu, băete, îi răspunde tatăl fetii:

— Atunci dacă-i așa, am să-mi vînd și eu casa și-am să mă duc în lume.

— Ți-o cumpăr eu.

— Bine. Ți-o vînd toată din cheotoare'n cheotoare, fără numai un lucru, nu: cuiul din pîretele din răsărit. Pe acela să mi-l lași mie.

— Ei, și de ce?

— Să am și eu moștenirea asta de la părinți. Scoate banii și să facem hîrțile.

Omul a scos banii, hîrțile s'au fost întărit și omul cu fata cea frumoasă s'a mutat în casa lui Pepelea.

Și era bine acolo, în odăile celea încăpătoare, în casa cea împrejmuită cu livadă și acarete frumoase. Le era dragă casa lui Pepelea și lui Pepelea îi era drag încă mai mult cuiul de lemn bătut în pîretele din răsărit.

A doua zi Pepelea la om:

— Ce vrei Pepeleo?

— Am venit să-mi pui căciula 'n cuiul meu.

Omul cam strămbă din nas, dar ce putea să facă, dacă așa scria la învoială.

A treia zi iar:

— Ce vrei Pepeleo?

— Am venit să-mi iau căciula din cuiul meu.

afiat în mod pozitiv că în noaptea aceea, cînd clopotele dela biserici vor începe a suna, patru mii de oameni înarmați vor pătrunde în palatul domnitorului și-l vor detrona. Toată povestirea aceasta, Gorjan o făcea foarte repede și vădit emoționat.

Ce e de făcut Gorjane? îl întreabă atunci bătrînul Boliac, nu mai puțin emoționat de grava știre ce i-se adusese și mai ales că era foarte bun prietin cu Domnitorul Cuza, de care era des vizitat.

— Nu știu! nu știu nimic! răspunde și mai emoționat ofițerul.

— Dar bine, trebuie numai decît să facem ceva pentru a înștiința pe Domnitor! Să trimitem pe cineva la el, dar pe cine să trimitem? se întreba îngrijorat bătrînul Boliac.

Atunci eu am sărit în mijlocul camerei, strigînd hotărât:

— Pe mine! Mă duc eu, domnule Boliac, la Vodă ca să-i spun.

— Bine zici! răspunde imediat Boliac, pe cînd locotenentul Gorjan mă și ridicase în brațe, sărătîndu-mă.

— Văzînd atitudinea mea hotărâtă, Boliac îmi dădu hîrtie și un condei, dic-tîndu-mi o scrisoare către Cuza, scrisoare în care îl înconștința de cele ce aveau să se întîmple și adăogă că știrea o are chiar dela cazarma Malmezon. Locotenentul Gorjan s'a opus, însă, cerîndu-i să șteargă

făcut cunoscut, că acel băiat de prăvălie despre care am amintit Domnița Elena era chiar domnia sa. Domnul Milea îndată a însărcinat pe unul din redactorii numitei foi, de a pleca la Predeal, pentru a lua informațiuni mai detaliate dela d-l G. Dogărescu.

Estragem din darea de samă, ce a publicat-o amintitul redactor, despre convorbirea cu d-l Dogărescu următoarele părți:

D-l George I. Dogărescu, acela pe care Domnița Elena Cuza l'a numit băiatul de prăvălie din seara de 10 Februarie 1866 și care e cunoscut tot sub această denumire și în istoria lui Cuza Vodă a d-lui A. D. Xenopol, e azi proprietarul unei case de expedițiuni și vămuri, pe care a înființat-o în Predeal încă din anul 1880.

Fost scriitor la ziarul »Trompeta Carpaților«^a lui Cezar Boliac pe timpul detronării lui Cuza, după aceea funcționar la postă și călie ferate, s'a stabilit în Predeal la 10 Maiu 1879 unde, cu un an mai tîrziu, a înființat casa de expedițiuni care funcționează și acum.

»Azi, d-l George Dogărescu, în vîrstă de 60 de ani, e înșurat pentru a treia oară și are cinci copii, dintre cari doi băieți își fac serviciul militar. Un om bun și blînd, cu înfățișarea simpatică, bun părinte de

familie și bun Român, mai ocupă și demnitatea de președinte al Ligei culturale secția Predeal, pentru interesele căreia lucrează cu același drag și acee ș răvnă ca și pentru propriile-i interese.

Eată acum povestirea, ce a făcut-o d-l Dogărescu ziaristului despre pătaniile sale din noaptea de 11 Februarie 1866:

— Eram scriitor în birourile ziarului »Trompeta Carpaților«^a lui Cezar Boliac. Cea mai mare parte din timp îmi expediam lucrările chiar de acasă dela Cezar Boliac, care locuia în strada din fața grădinei Cismigiu. În sara de 10 Februarie 1866, cam pe la oarele 7 și jum., — îmi amintesc ca acum, — scriam niște adrese în odaia mea, cînd deodată mă pomenesi în cameră cu locotenentul Gorjan, — generalul Gorjan de mai tîrziu, — îmbrăcat civil și care mă întreabă grăbit:

— Măi Ghiță, aci e bătrînul?

— Aci, domnule locotenent, îi răspunde eu.

— Atunci vino cu mine pînă sus, și spunei c'am venit, fiindcă trebuie să-i vorbesc numai decăt.

Ne urcăm împreună sus, bat la ușă, intru și poftesc pe locotenent să între. Cesar Boliac tocmai scria la birou un articol pentru ziar; — acesta era timpul său favorabil pentru scris. Văzînd pe Gorjan îmbrăcat civil, Boliac îl întreabă:

„CODREANA“

instituit de credit și economii, societate pe acții în Băsești.

Prospect de emisiune.

Institutul de credit și economii „Codreana” în adunarea sa generală ordinară ținută în 1 Martie 1909, a decis unanim a-și ridica capitalul său social de la 100,000 cor. la 150,000 eventual 200,000 cor. prin o emisiune nouă de la 500 până la 1000 acții, în valoare de câte 100 coroane.

Pe baza acestei autorizări, primită de la adunarea generală și în vederea hotărârii aceleia, oferim acționarilor vechi spre cumpărare de la 500—1000 acții noi, pe lângă condițiunile următoare:

1. Fiecare acționar vechiu al Institutului nostru are drept, până în 1 Maiu st. n. inclusive să opteze și să subscrie din emisiunea nouă atâtea acții, câte posedă din emisiunea primă.

2. Pentru acționarii vechi, prețul unei acții noi optată, conform p. 1. se fixează în 100 coroane și 4 coroane spese de emisiune.

3. Fie căreia acționar vechiu i-se mai rezervă dreptul să mai subscrie și din acțiunile neoptate, respective rămase libere, atâtea acții noi câte dorește, însă cu prețul de 110 coroane și 4 coroane spese de emisiune de fie-care acție.

4. Subscrierea acțiilor din punctul 1 și 2 se va face deodată.

5. Dacă aceste subscrieri vor trece peste limita provăzută în concluzul adunării generale, atunci direcțiunea, după împrejurările date, pe baza autorizării primite, va face reducere proporționată între subscribenții, sau va face pașii de lipsă ca să se estindă urcarea capitalului peste 200,000 coroane.

6. Eventualul rest al acțiunilor neoptate și nesubscrise de acționarii vechi, în modul indicat, se va vinde acționarilor noi până în 30 Maiu 1909, în prețul nominal de 110 coroane și 4 coroane spese de emisiune de fie-care acție.

7. Dacă, acționarii noi ar subscrie acții peste marginile prevăzute de concluzul adunării generale, atunci direcțiunea, după împrejurare, ori va face o reducere proporționată între subscribenții noi, ori va face pașii necesari pentru estinderea urcării capitalului peste 200,000 cor.

8. Deodată cu declarațiunea de subscriere acționarii, sub urmările pierderii dreptului de opțiune, sunt catori a se însinua la optarea și subscrierea nouă până la 1 Maiu st. n. 1909 inclusive, și să solvească la cassa institutului 4 coroane spese de emisiune, și 20 coroane ca prima rată; iar acționarii noi din prețul de emisiune, ca prima rată, 30 coroane și spesele de emisiune 4 coroane de fie-care acție.

8. Ratele de plătire vor fi a se solvi după fie-care acție la termenele următoare:

câte 10 coroane până în	1 Iulie	1909.
> > >	1 Septembrie	>
> > >	1 Noiembrie	>
> > >	1 Ianuarie	1910.
> > >	1 Martie	>
> > >	1 Maiu	>
> > >	1 Iulie	>
> > >	1 Septembrie	>
> > >	1 Noiembrie	>

10. Fie-care acționar are drept însă a solvi mai multe, sau toate ratele, înainte de termeni fixați.

11. Acționarii vor primi după capitalul vărsat la termen 5% interese de la ziua solvirei până la 31 Decembrie a anului respectiv.

12. Față de acționarii, cari nu vor regula la termeni fixați solvirea ratelor, se va aplica §. 10 din statute și se vor provoca direct prin poștă la solvire, ce, dacă în 30 zile dela expedarea provocărilor n'ar urma, dreptul de acționar pentru acele acțiuni se declară perdit și sumele deja solvite trec în fondul general de rezervă al societății. Acțiunile lor se anulează și sub aceiași numeri se emit alte acțiuni. — Anularea se publică în ziarul desemnat pentru publicările afacerilor institutului.

13. Suma încursă peste valoarea nominală a acțiunilor nouă, 10 cor. se va conta la fondul general de rezervă, și se va plăti din partea acționarilor deodată cu optarea și subscrierea și deodată cu suma de 4 cor. spese de emisiune. Spesele de emisiune se vor acoperi din sumele de 4—4 cor., iar restul ce va trece peste spesele efective de emisiune se va conta tot la fondul general de rezervă.

14. Acțiunile nouă vor participa la toate beneficiile și se vor împărtași de toate drepturile ce posed acționarii vechi după plățirea tuturor ratelor, dar la nici un cas mai înainte de 1-a Ianuarie 1911.

Doritorii de a opta din emisiunea nouă sunt rugați a se adresa la Direcțiunea Institutului.

Dat în Băsești, la 1 Martie 1909.

Direcțiunea.

„ECONOMUL“

instituit de credit și economii, societate pe acțiuni.

Centrală în Cluj (casa proprie) Strada Veselényi-Miklós 26. Filiale în Gherla, Ludoșul de Mureș Panticeu, expozițiunea în Aiud.

Intemeiat la anul 1886.

Are Capital social în 4000 acțiuni	K. 400.000
„ Fonduri de rezervă „	250.000
„ Fonduri culturale și de binefacere „	15.000
„ Depuneri spre fructificare circa „	1.500.000

Primește depuneri spre fructificare care dela privați cu 4 1/2% și cu 5%, iar la suma peste 10.000 cor. și dela corporațiuni culturale sau filantropice cu condițiuni excepțional favorabile

Escomtează cambii cu cel puțin două subscrieri;

Dă împrumuturi pe cambii cu acoperire ipotecară cu 7% și 8%;

Acoardă împrumuturi ipotecare cu amortizare pe 10, 20 și 30 ani cu 7%.

Acoardă împrumuturi de Contocurent cu acoperire de hârtii de valoare notate la bursă cu 6% și 7%;

„Economul“ ajută, ca să se înființeze în comune bănci sătești; de acelea s'au făcut la Gilău, Feneș, Sălciua, Tic, Berind.

„Economul“ mijlocește cele mai eficiente asigurări pe viață și contra focului.

Președinte: Vicepreședinte:

Dr. Isidor Marcu. Ioan Nestor de Desmir.

Dir. executiv:

Dr. Amos Frâncu.

Membrii în Direcțiune: Dr. Elie Dăianu, Ladis au Papp, Ștefan Havași, Dr. Romulus Marcu, Iuniu Br Hodoș, Dr. Coriolan Pop. Jurisconsult: Dr. Victor Poruțiu, avocat.

Aducem la cunoștința On. public, că prețul apelor minerale și igienice din depositul nostru din strada Aței Nr. 6 pe lângă schimbul imediat al sticlelor este următorul:

Gloria	1 litru 12 fl.	1/2 litru — fl.
Borpatak	„ 12 „	„ — „
Matild	„ 16 „	„ 14 „
Borhegy	„ 16 „	„ 14 „
Baross	„ 16 „	„ 14 „
Előpatak	„ 16 „	„ 14 „

La cumpărare de 25 sticle liberăm Borvizuri acasă. — Apelăm la sprijinul On. public

Societatea pe acții a exploatării și exportului apelor minerale. (479,21—150.)

Practicant de apotecă

afă aplicare în farmacia subscrierului. Cel puțin 6 clase gimnaziale să recer negreșit. — Pentru informații mai de aproape a se adresa

Cornel Demeter,
farmacist Orăștie (Szászváros).

Se caută 2 lucrători, cari să țesu tulpânzei de in cu mașina „Jacquard“ pentru Moldova (Bacău).

Doritorii să se adreseze la redacțiunea scestui ziar.

Abonamente la

„Gazeta Transilvaniei“ se pot face ori și când pe timp mai îndelungat sau lunar.

A viz!

Subsemnatul îmi iau voia a aduce la cunoștința On. public din Brașov și jer pentru a nu fi în eroare Stim Public, că îmi continui profesiunea zugrăvitului și mai departe, la care mă rog a mă sprijini, ca măestru român și totodată atrag atențiunea On. domni preți, a mă sprijini cu binevoitorul concurs al d-lor. Pentru înlesnire pot fi avizat printr'o carte postală.

Cu stimă

Nicolae Arsu,

măestru-zugrav și văpsitor.

195,4—5. Brașovul-vechiu, Str. bis. rom. Nr. 19/c.

A viz!

Un tânăr român, în etate de 25 ani, învățator dip'omat posedând perfect și limba maghiară dorește a ocupa un post de pădurar, cu scopul ca peste 2—3 ani să depună examen de școal. de gornic. Adresa se poate afla la administrația „Gazetei Transilvaniei“ 520,7—10.

Restaurantul dela Redută.

Am on. areea aduce la cunoștința On. public că am luat asupra mi conducerea **Restaurantului dela Redută,**

unde, ca și până acuma tot aceiași BERE de Pilsner se pune în vânzare.

Recomand buătăria recunoscută ca foarte bună. Prețuri moderate. Stau la dispoziție Caete cu Cupoane cu 20% reducere Abonamente lunare. Prânz și cină a la lista de bucate cu pâine 50 cersane. Seara TABLE d'HOTE 3 feiuri de bucate, peste triptură cu salată. Brâzeturii 1 cor. 50 bani.

Rugându-mă de orice are număroasă, semnez

cu toată stima

M. SCHUSTER.

(412—6.)

Vânzare totală

concesionată din partea autorității.

Intreg depositul de haine bărbătești, de copii, băieți precum și Confecțiuni de dame se vând cu prețuri foarte scăzute, din cauza desfăcerei negoțului. Brașov, Strada Porții Nr. 11, (vis-à-vis de firma I. Săbădeanu).

(542,2--10.)

Ce?... Tata a permis, sunt doară tuburi de cigarette „Jacobi-Antinicotin“.

Surprinzătoare plăcută! Fie-care cutie conține o carte vădită interesantă.

Mențune! Veritabilul nume al cutiilor de țigare cu numele „JACOBI“.

Fehérkő	„ 16 „	„ 14 „	Borszék	„ 28 „	„ 22 „
Felsőrákos Mária	„ 16 „	„ 14 „	Sztojka	„ 28 „	„ 22 „
Kászón Salutaris	1 litru 16 fl.	1/2 litru 14 fl.	Boholt	„ 26 „	„ 22 „
Horgász	„ 16 „	„ 14 „	Hargitta	„ 26 „	„ 22 „
Repati	„ 16 „	„ 14 „	Székely-Selters	„ 26 „	„ 22 „

Institut indigen. Banca de asigurare
„TRANSILVANIA“
 din Sibiu

intemeiată la anul 1868

in Sibiu, strada Cisnădiei nr. 5 (edificiile proprii), asigurază în cele mai avantajoase condiții:

contra pericolului de incendiu și exploziune, edificii de ori-ce fel, mobile, mărfuri, vite, nutrețuri și alte produse economice etc. asupra vieții omului

in toate combinațiile, capitale pentru cazul morții și cu termen fix, asigurări de copii, de studii, de zestre, rente pe viața întreagă etc. etc.

Asigurări populare fără cercetare medicală.

Asigurări pe spese de înmormântare cu solvirea imediată a capitalului.

Valori asigurate contra incendiului: **95,816.412 cor.** Capital asigurat asupra vieții: **9,882.454 coroane.**

Dela întemeiere institutul a solvit:

pentru despăg. de incendii **4,484,278.83 c.**, pt. capitale asig. pe viață **4,028.113.12 c.**

Oferte și informațiuni se pot primi dela: Direcțiunea în Sibiu, strada Cisnădiei nr. 5 etajul I. curtea I, și prin agenturile principale din Arad, Brașov, Bistrița, Cluj, și Oradea-mare precum și de a subagenții din toate comunele mai mari.

Cursul la bursa din viza
Din 17 Martie n. 1909.

Renta ung. de aur 4%	108.95
Renta de corone ung. 4%	90.15
Impr. câșt. ter. ung. în aur 3 1/2%	81.—
Impr. câșt. fer. ung. în argint 4%	90.75
Bonuri rurale croate-slavone	98.75
Impr. ung. cu premii	189.50
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	138.—
Renta de hârtie austr. 4 1/10	97.75
Renta de argint austr. 4 1/10	92.70
Renta de aur austr. 4%	114.05
Renta de corone austr. 4%	92.75
Bonuri rurale ungare 3 1/2%	83.75
Losuri din 1860	153.—
Acții de-ale Băncii ung. de credit	712.50
Acții de-ale Băncii austr. de credit	610.—
Acții de-ale Băncii austro-ung.	1756.—
Napoleondori.	19.05
Mărci imperiale germane	117 17 1/2
London vista	240.20
Paris vista	95.20
Note italiene.	94.60

Cursul pieței Brașov
Din 18 Martie n. 1909.

Bancnote rom. Cump.	18.84	Vend.	18.92
Argint român	18.70		18.90
Leire turcesci	21.40		21.50
Seria. fono. Albine 5%	100.—		101.—
Rabia Rusesoi	2.51		2.53
Napoleondori.	19.—		19.12
Galbeni	11.20		11.40
Mărci germane	117.—		117.—

De vânzare.

În Brașov, Strada Fântăni (lângă linia tranvaiului) **casă modernă cu etaj**, care constă din 2 locuințe, cu 4—4 odăi și alte edificii necesare, curte, grădină la stradă și alta de pomi și legume, se vinde din mână liberă. Poziție de frunte. (587,3—5.)

Încălțăminte de tat felne
GHETE
 original americane pentru Dame, Domni și Copii.

Papuci albi de atlas.	Cisme de lucru.	Ghete cu șinoare.
Papuci albi	Cisme Hallina	Ghete cu nasturi.
Papuci de dans.	Cisme de vânat.	Ghete cu zug.
Papuci de gimnastică	Cisme de călărit.	Ghete de volajiu.
Papuci calduroși	Gamase.	Pantofi de casă
Papuci de postav.	Galozi.	

pentru Dame, Domni și Copii.
 Calitate solidă. — Magazin de încălțăminte. — Mare asortiment.
 Fason modern. **ALFRED IPSEN Kronstadt,** Prețuri ieftine.
 Strada Vămii nr. 36, (vis-à-vis de Cafeneaua Transilvania).

Antreprize de pompe funebre
E. Tutsek.

Brașov, Strada Porții Nr. 3.
 vis-à-vis de Băcănă Stăua Roșie.

Recomandă Onor. public la casuri de morțe, aședământul său de înmormântare bogat asortat în cari toate obiectele, atât sortele mai de rând, cât și cele mai fine, se pot căpăta **cu prețuri ieftine.**

Comisiune și **depon de sicriuri de metal** ce se pot închide hermetic, din prima fabrică din Viena.

Fabricarea proprie a tuturor **sicriurilor de lemn, de metal și imitațiuni de metal și de lemn de stejaru.**

Depou de **cunni** pentru monumente și **plântici** cu prețurile cele mai moderate.

Reprezentanță de monumente de **marmură**, care **funebre proprii cu 2 și cu 4 cai**, precum și un **car funebru** vând, pentru **copii**, precum și **cioclii.**

Comande întregi se execută **prompt și ieftin**, iar asupra-mi și **transporturi de morți în străinătate.**

La casuri de morțe a se adresa la

E. Tutsek.

Cruce seu stea dublă electro-magnetică

Patent Nr. 86967.

Nu e crucea lu Volta.

Vindecă și înviorază

Deosebită atențiune e a acest aparat vindecă bo-

Nu e mijloc secret.

pe lângă garanție.

se da împrejurării, că le vechi de 20 ani.

Aparatul acesta vindecă și folosește contra: durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunei sângelui, anemie, amețeli, tinituri de ureche, bătăile de inimă, sgârșituri de inimă, asemă, suțul greu, sgârșituri de stomac, lipsa poftii de mâncare, rezeală la mâni și la picioare, reumă, podagră, ischias, udul în pat, influența, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor bôle, cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. — In cancelaria mea se află atestate încurșe din toate părțile lumii, cari prăpuesc cu mulțămire invențiunea mea și ori-cine pôte examina aceste atestate Acel pacient. care în decurs de 45 zile nu se va vindeca, i-se retrimite banii. Unde ori-ce încercare s'a constatat zădarnică, rog a proba aparatul meu.

Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se co-funde cu aparatul „Volta“, de ore-că „Ciasul-Volta“ atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oficios oprit, fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut apreciat și cercetat. Deja înfrînătatea crucei mele electro-magnetice o recomandă în deosebi

Prețul aparatului mare e **8 cor.** Pretul aparatului mic e **6 cor.**
 folosibil la morburii, cari nu sunt mai vechi de 15 ani. folosibil la copii și femei de constituție foarte slabă.

Expediție din centru și locul de vânzare pentru țără și străinătate etc.

MÜLLER ALBERT, Budapesta, V 28, Strada VADÁSZ 34, colțul strada Kálmán.

„Gazeta Transilvaniei“ cu numărul de 10 fileri se vinde la zaraful Dumitru Pop, la tutungeria de pe parcul Rudolf și la Eremias Nepoții.

TIPOGRAFIA

A. Mureșianu

Brașov, Târgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provădut cu cele mai bune mijloce tehnice și fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în pozițiune de a puté esecuta **ori-ce comande** cu promptitudine și acurateță, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE
 IN AURE ARGINT SI COLOEL.

CĂRȚI DE SCIINȚĂ,
 LITERATURĂ SI DIDACTICE

STATUTE.

FOI PERIODICE.

BILETE DE VISITĂ
 DIVERSE FORMATE.

PROGRAME ELEGANTE.

BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NUNȚĂ
 DUPĂ DORINȚĂ ȘI ÎN COLOEL.

ANUNȚURI.

REGISTRE ȘI IMPRIMATE
 pentru toate speciile de serviciuri.

BILANȚURI.

Compturi, Adrese, Circulare, Scrisori.

Couverts, in toată mărimea.

TARIFE COMERCIALE,
 INDUSTRIALE, de HOTELURI și RESTAURANTE.

PREȚURI-CURENTE ȘI DIVERSE

BILETE DE INMORMENTARI.

Comandele eventuale se primese în biuroul tipografiei. Brașov Târgul Inului Nr. 30, în etajul, înderăpt în curte. — Prețurile moderate. — Comandele din afară rugăm a le adresa la

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov.